

00 10 11 001 0 00111 01 111 110 0001 0 1 00 1101 00 11
11 0 111 01 01 01 00 01 01 0 1 0 10 001 110 0110 1 0 1
11 0 0 11 11 00111 001001 0 0 11 0011 0110 0 0 1
00 1 1 1 1100 0 0 011 00 0 1 100 110 00 01 0
0 10 111 0 01 0 1 0 011 01 000 1 01 001
0101 00 1 0 1 1011 000 1 1 00 11 0 0
0 00 11 10 1 10 11 00 0011 10
00 1 101 0 111 0 111 11 0
1 0110 111 00 1 0
01 11 01 1110
001 11 01
011 11 0
1 01
001
1 1
0
1

Datu valsts inspekcijas

2006. gada publiskais pārskats

SATURS

Datu valsts inspekcijas direktores Signes Plūmiņas ziņojums	3.lpp
1. Pamatfunkcijas un pienākumi	5.lpp
2. Aktivitātes normatīvo un politikas dokumentu izstrādē	7.lpp
3. Personas datu apstrādes sistēmu reģistrācija	17.lpp
4. Iedzīvotāju sūdzības par pārkāpumiem personas datu apstrādē	19.lpp
5. Atzinumi un skaidrojumi	22.lpp
6. Dalība tiesvedības procesos	29.lpp
7. Personas datu apstrādes audits un auditori	31.lpp
8. Sabiedrības informēšana	33.lpp
9. Starptautiskās aktivitātes	35.lpp
10. Sagatavošanās pasākumi Šengenas Konvencijas prasību ieviešanai	56.lpp
11. Uzticama sertifikācijas pakalpojumu sniedzēja akreditācija	58.lpp
12. Pasākumi Datu valsts inspekcijas „neatkarības” statusa nodrošināšanai	59.lpp
13. Budžets un tā izlietojums	61.lpp
14. Personāla izglītošana un kvalifikācijas celšana	63.lpp
15. 2007.gadā veicamie nozīmīgākie uzdevumi un plānotie pasākumi	68.lpp

Datu valsts inspekcijas direktores Signes Plūmiņas ziņojums

Datu valsts inspekcija 2006.gadā nosvinēja savu piecu gadu izveidošanas jubileju. Šajos piecos gados būtiskas izmaiņas ir notikušas ne tikai Datu valsts inspekcijas darbā, bet arī globālā mērogā. Šīs izmaiņas ir ietekmējušas arī personas datu aizsardzības politikas dažādus aspektus, tādēļ Datu valsts inspekcijas darbinieki ir saskārušies ar dažādiem jauniem izaicinājumiem. Vēlos pateikties visiem Datu valsts inspekcijas darbiniekiem par ieguldīto darbu, bet jo īpaši tiem darbiniekiem, kuri strādā Inspekcijā jau no tās izveidošanas brīža. Paldies par Jūsu ieguldīto laiku, enerģiju, idejām, kas laika gaitā ir ļāvušas uzlabot Datu valsts inspekcijas darbības efektivitāti un sekmēt privātuma aizsardzību Latvijā!

2006.gadu datu aizsardzības jomā varētu nosaukt par „Eiropas Savienības Trešā pīlāra gadu”, kad notika plašas diskusijas par personas datu aizsardzības principiem tiesībsargājošo institūciju darbā Eiropas Savienībā un Latvijā. Šīs diskusijas lielā mērā ir saistītas ar terorisma un tā draudu novēršanu. Ne tikai Latvijā, bet arī Eiropas Savienībā, ir veikts ievērojams darbs, lai izveidotu atbilstošu datu aizsardzības principu ieviešanu saistība ar Trešo pīlāru.

Datu valsts inspekcija uzrauga ne tikai personas datu aizsardzību Latvijā, bet veic arī informācijas atklātības uzraudzību līdzīgi kā vairākās Eiropas Savienības dalībvalstīs. Personas datu aizsardzības uzdevums ir aizsargāt informāciju par personu privāto dzīvi, savukārt, informācijas atklātības pamatuzdevums ir nodrošināt ikvienam indivīdam pieeju publiski pieejamai informācijai. Līdz ar to šī mijiedarbība starp divām fundamentālajām tiesībām rada pozitīvu priekšnosacījumu šo abu tiesību efektīvai realizācijai, t.sk. uzraudzībai.

Vairākas valstis ir veikušas pētījumus par to, kas iedzīvotājus visvairāk uztrauc valsts sociāli ekonomiskajā dzīvē, un personas datu/ privātuma aizsardzība ir ierindojusies šī saraksta pirmajā pieciniekā. Attīstoties informāciju tehnoloģijām, palielinās iespējas iejaukties un novērot indivīdu dzīvi, tādejādi garantējot lielāku sabiedrības drošību, samazinot izmaksas par sniegtajiem pakalpojumiem un uzlabojot pakalpojumu pieejamību. Tomēr ikvienam ir svarīgi, ka šāda novērošana vai iedzīvotāju privātās dzīves ietekmēšana ir ierobežota un šajā kontekstā rodas jautājums, kādā mērā un kurā brīdī ierobežotai? Kā līdzsvarot indivīda privātās dzīves neaizskaramību ar sabiedrības drošības nodrošināšanas aspektiem?

Personas datu aizsardzība nav ieviešama bez sabiedrības līdzdalības, un tādēļ Datu valsts inspekcija kā vienu no uzdevumiem 2007.gadā izvirza sabiedrības informēšanu par aktuāliem ar datu aizsardzību saistītiem jautājumiem (piemēram, par grozījumiem Fizisko personu datu aizsardzības likumā, indivīda tiesībām Šengenas informācijas sistēmas kontekstā, aviopasažieru datu nodošanu ASV).

Es ceru uz atvērtu un konstruktīvu dialogu ar dažādām sabiedrības grupām par datu aizsardzības un informācijas atklātības jautājumiem, lai nodrošinātu šo fundamentālo cilvēktiesību ievērošanu praksē.

Ar cieņu,

Signe Plūmiņa

1. Pamatfunkcijas un pienākumi

Datu valsts inspekcija (turpmāk tekstā – DVI) ir Tieslietu ministrijas pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde, kas darbojas saskaņā ar Ministru kabineta 2000.gada 28.novembra noteikumiem Nr.408 “Datu valsts inspekcijas nolikums”. DVI struktūru un darba organizāciju nosaka 2005.gadā izstrādātais un apstiprinātais DVI reglaments (reglamentu skatīt DVI interneta mājas lapā – <http://www.dvi.gov.lv>).

DVI uzsāka savu darbu 2001.gadā un tās funkcijas ir noteiktas Fizisko personu datu aizsardzības likumā, Elektronisko dokumentu likumā, Informācijas atklātības likumā un Informācijas sabiedrības pakalpojumu likumā.

DVI darbojas neatkarīgi Fizisko personu datu aizsardzības likuma uzraudzības jomā. Inspekcijas pieņemtos lēmumus var pārsūdzēt administratīvajā tiesā.

DVI pienākumi personas datu aizsardzības jomā:

- 1) nodrošināt valstī personas datu apstrādes atbilstību Fizisko personu datu aizsardzības likuma prasībām;
- 2) pieņemt lēmumus un izskatīt sūdzības, kas saistītas ar personas datu aizsardzību;
- 3) reģistrēt personas datu apstrādes sistēmas;
- 4) ierosināt un veikt darbības, kas vērstas uz efektīvāku personas datu aizsardzību un sniegt atzinumus par valsts un pašvaldību institūciju veidojamo personas datu apstrādes sistēmu atbilstību normatīvo aktu prasībām;
- 5) kopīgi ar Latvijas Valsts arhīvu ģenerāldirekciju lemt par personas datu apstrādes sistēmu nodošanu valsts arhīviem glabāšanā;

6) akreditēt personas, kas vēlas veikt sistēmu auditu valsts un pašvaldību institūciju personas datu apstrādes sistēmās Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

DVI pienākumi elektronisko dokumentu jomā ir:

1) akreditēt sertifikācijas pakalpojumu sniedzējus atbilstoši brīvprātīgas akreditācijas principam;

2) pārbaudīt, vai uzticami sertifikācijas pakalpojumu sniedzēji ievēro sertifikācijas pakalpojumu sniegšanas noteikumus;

3) izveidot ekspertu, kam ir tiesības veikt sertifikācijas pakalpojumu sniegšanas informācijas sistēmu, iekārtu un procedūru drošību pārbaudes, sarakstu;

4) uzraudzīt, lai uzticamu sertifikācijas pakalpojumu sniedzēju izsniegto, anulēto, apturēto un atjaunoto kvalificēto sertifikātu elektroniskā paraksta pārbaudes datu un laika zīmoga reģistri būtu pieejami nepārtrauktā tiešsaistes režīmā.

DVI pienākums informācijas atklātības jomā ir uzraudzīt Informācijas atklātības likuma ievērošanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

DVI pienākums informācijas sabiedrības pakalpojumu jomā ir uzraudzīt nevēlama komerciāla paziņojuma sūtīšanas aizlieguma ievērošanu.

DVI trīs galvenās prioritātes 2006.gadā:

1. Sagatavošanās pasākumi Šengenas Konvencijas ieviešanai;
2. Uzticama sertifikācijas pakalpojuma sniedzēja akreditācija;
3. Normatīvo aktu projektu izstrāde, lai nodrošinātu Eiropas Savienības prasībām atbilstošu DVI statusu.

2. Aktivitātes normatīvo aktu un politikas dokumentu izstrādē

Lai nodrošinātu Latvijas normatīvo aktu atbilstību Eiropas Savienības prasībām saistībā ar personas datu aizsardzības principiem, DVI 2006.gadā tika izstrādāti 6 normatīvo aktu projekti. Sniegti 87 atzinumi par normatīvo aktu projektiem un citiem dokumentiem par datu aizsardzības normu piemērošanu. Saistībā ar Direktīvas 95/46/EK par personu par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti ieviešanu, izstrādāti grozījumi Fizisko personu datu aizsardzības likumā. Tika izstrādāts arī likumprojekts „Grozījumi Krimināllikumā”, kas paredz kriminālatbildību par nelikumīgām darbībām ar fiziskās personas datiem.

2.1. 2006.gadā sniegti atzinumi par normatīvo aktu projektiem:

2.1.1. Likumprojekti:

- Grozījums Ārstniecības likumā;
- Grozījumi Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumā;
- Grozījumi Krājaizdevu sabiedrību likumā.

2.1.2. Ministru kabineta noteikumu projekti:

- Tiesu informatīvās sistēmas izveidošanas, uzturēšanas un izmantošanas kārtība un minimālās iekļaujamās informācijas apjoms;
- Mājokļu monitoringa sistēmas izveides, uzturēšanas un attīstības kārtība;
- Kārtība, kādā iesniedzamas ziņas iekļaušanai Sodu reģistrā un izsniedzamas Sodu reģistrā iekļautās ziņas;
- Noteikumi par bāriņtiesu izdarīto apliecinājumu un citu darbību reģistrā iekļaujamām ziņām un reģistra vešanas kārtība;

- Būvniecības informācijas sistēmas noteikumi;
- Noteikumi par cietušā valsts kompensācijas pieprasījuma veidlapas paraugu;
- Grozījumi Ministru kabineta 2006.gada 25.jūlija noteikumos Nr.611 „Dzemdību palīdzības nodrošināšanas kārtība”;
- Grozījumi Ministru kabineta 2005.gada 13.septembra noteikumos Nr.707 „Kārtība, kādā administrē un uzrauga valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauksaimniecībai un lauku attīstībai”;
- Noteikumi par Ģerboņu reģistrā iekļaujamo informāciju un tās sniegšanas un aktualizēšanas kārtību;
- Kadastra objekta reģistrācijas un kadastra datu aktualizācijas noteikumi;
- Kazino apmeklētāju reģistrācijas un kazino apmeklētāju reģistrā iekļaujamās informācijas apstrādes kārtība;
- Eiropas Savienības Kohēzijas fonda projektu vienotās informācijas sistēmas lietošanas tiesību piešķiršanas un anulēšanas kārtība;
- Kārtība, kādā piešķir un anulē lietotāja tiesības Eiropas Savienības struktūrfondu vadības informācijas sistēmā;
- Noteikumi par tūrisma pakalpojumu sniedzēju datu bāzi;
- Grozījumi Ministru kabineta 2004.gada 18.decembra noteikumos Nr.1036 „Veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtība”;
- Datu par izsaucēja atrašanās vietu noteikšanas, apstrādes, uzturēšanas un nodošanas kārtība;
- Noteikumi par dzīvesvietas deklarācijas un deklarācijas iesnieguma veidlapām un tajās sniegto ziņu pārbaudes kārtību;
- Kārtība, kādā iesniedzamas ziņas iekļaušanai Sodu reģistrā un izsniedzamas Sodu reģistrā iekļautās ziņas;

- Kārtība, kādā pieprasāma un atklātībai nododama traktortehnikas un to vadītāju valsts reģistra informācija;
- Kārtība, kādā iesniedzama informācija par azartspēļu un izložu organizēšanas programmām, drošības un fizisko personu datu aizsardzības pasākumiem.

2006.gadā DVI izstrādāja arī nacionālās pozīcijas par jautājumiem, kas saistīti ar personas datu aizsardzību, kā arī piedalījās instrukciju izstrādē Latvijas pārstāvjiem ES līmeņa darba grupās.

2.2. Izstrādāto normatīvo aktu projektu īss apraksts

Likumprojekts „Grozījumi Fizisko personu datu aizsardzības likumā”

2000.gada 20.aprīlī spēkā stājās Fizisko personu datu aizsardzības likums saistībā ar nepieciešamību ieviest Latvijā Eiropas Savienības Eiropas Parlamenta un Eiropas Padomes 1995.gada 24.oktobra direktīvu Nr.95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un to brīvu apriti.

Lai nodrošinātu Fizisko personu datu aizsardzības likuma atbilstību minētās direktīvas prasībām 2002.gada 24.oktobrī tika pieņemti Grozījumi Fizisko personu datu aizsardzības likumā, lai nodrošinātu adekvātu minētās Direktīvas 95/46/EK prasību iekļaušanu Fizisko personu datu aizsardzības likumā.

Saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma 29.pantu personas datu aizsardzības uzraudzību veic Datu valsts inspekcija, kas atrodas Tieslietu ministrijas pārraudzībā, darbojas neatkarīgi un patstāvīgi, izpildot normatīvajos aktos noteiktās funkcijas, pieņem lēmumus un izdod administratīvos aktus saskaņā ar likumu. Saskaņā ar 29.panta pirmās daļas trešo teikumu Datu valsts

inspekciju vada direktors, kuru ieceļ amatā un atbrīvo no amata Ministru kabinets pēc tieslietu ministra priekšlikuma.

Tomēr Eiropas Komisija atzīst, ka Latvija nav izpildījusi Direktīvas 95/46/EK 28.panta prasību attiecībā uz personas datu uzraudzības iestādes funkcionālo neatkarību. Saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru prezidenta 2005.gada 10.janvāra rīkojumu Nr.8 „Par darba grupas izveidi, lai nodrošinātu Latvijas tiesību aktu atbilstību Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas Nr. 95/46/EK prasībām” tika izveidota darba grupa ar mērķi izstrādāt un iesniegt noteiktā kārtībā Ministru kabinetam nepieciešamos tiesību aktu projektus, lai nodrošinātu Latvijas tiesību aktu atbilstību prasībām, kuras noteiktas Eiropas Parlamenta un Eiropas Padomes 1995.gada 24.oktobra Direktīvā Nr. 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti, un nostiprinātu personas datu uzraudzības institūcijas darbības pamatprincipus.

Likumprojekta izstrāde ir paredzēta Valdības rīcības plānā: 14.27.3. Izstrādāt grozījumus Fizisko personu datu aizsardzības likumā, precizējot reģistrējamās sistēmas un reģistrācijas procedūras; 14.27.4. Nodrošināt Datu valsts inspekcijas tiesiskā regulējuma atbilstību Eiropas Savienības prasībām.

Likumprojekta izstrādes mērķis ir precizēt reģistrējamās personas datu apstrādes sistēmas un reģistrācijas procedūras, lai atvieglotu reģistrācijas procedūru, precizēt atsevišķas tiesību normas, kuru problemātika ir pierādījusies likuma piemērošanas laikā, kā arī lai precizētu Fizisko personu datu aizsardzības likumā ieviestos Direktīvas Nr. 95/46/EK noteikumus, t.sk. uz Datu valsts inspekcijas statusu.

***Likumprojekts „Grozījumi Fizisko personu datu aizsardzības likumā”
(otrais – grozījums 26.pantā)***

Atbilstoši pašreiz spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem: ārējo personas datu apstrādes sistēmu auditoru akreditācija, ārējā personas datu apstrādes sistēmas auditora akreditācijas apliecības derīguma termiņa pagarināšana, tās dublikāta izsniegšana un darbības atjaunošana, ir Datu valsts inspekcijas maksas pakalpojumi.

2006. gada 1. decembrī Ministru kabineta sēdē atbalstīja likumprojektu „Grozījums Fizisko personu datu aizsardzības likumā”, kas paredz papildināt Fizisko personu datu aizsardzības likuma 26. pantu ar trešo un ceturto daļu, trešajā daļā nosakot, ka Datu valsts inspekcija, akreditējot personu, kas vēlas veikt sistēmu auditu valsts un pašvaldību institūciju personas datu apstrādes sistēmās, veic ārējā sistēmas auditora:

- 1) pirmreizēju akreditāciju;
- 2) atkārtotu akreditāciju;
- 3) akreditācijas apliecības darbības atjaunošanu;
- 4) akreditācijas apliecības derīguma termiņa pagarināšanu;
- 5) akreditācijas apliecības dublikāta izsniegšanu,

Savukārt ceturtajā daļā nosakot, ka par katru Fizisko personu datu aizsardzības likuma 26. panta trešajā daļā noteikto darbību veikšanu ņemama valsts nodeva Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un apjomā.

Likumprojekts „Datu valsts inspekcijas likums”

2000.gada 6. aprīlī spēkā stājās Fizisko personu datu aizsardzības likums saistībā ar nepieciešamību ieviest Latvijā Eiropas Savienības Eiropas Parlamenta un Eiropas Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvu Nr. 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un to brīvu apriti.

Direktīvas 95/46/EK 28. pants nosaka, ka uzraudzības iestādes tām uzticēto pienākumu izpildē darbojas pilnīgi neatkarīgi. Iestāde nevar būt funkcionāli padota valdībai, taču arī tiesiskā pārraudzība varētu būt pretrunā ar šo direktīvas noteikumu. Vienlaikus direktīva paredz, ka pret uzraudzības iestādes "apgrūtinājošiem lēmumiem" attiecīgajam subjektam ir tiesības griezties tiesā. Latvijā iestādes tiesības griezties tiesā pret citas iestādes lēmumu pagaidām nav paredzētas.

Fizisko personu datu aizsardzības likuma 29. pants nosaka, ka „personas datu aizsardzības uzraudzību veic Datu valsts inspekcija, kas atrodas Tieslietu ministrijas pārraudzībā, darbojas neatkarīgi un patstāvīgi, izpildot normatīvajos aktos noteiktās funkcijas, pieņem lēmumus un izdod administratīvos aktus saskaņā ar likumu.”

Datu valsts inspekcija ir valsts pārvaldes iestāde, kuras funkcijas, tiesības un pienākumus nosaka likums. Datu valsts inspekciju vada direktors, kuru ieceļ amatā un atbrīvo no amata Ministru kabinets pēc tieslietu ministra priekšlikuma.

Datu valsts inspekcijas lēmumus var pārsūdzēt administratīvajā tiesā.

Eiropas Komisija atzīst, ka Latvija nav izpildījusi Direktīvas 95/46/EK 28. panta prasību attiecībā uz personas datu uzraudzības iestādes funkcionālo neatkarību.

Ministru kabinets 2005. gada 18. maijā atbalstīja koncepciju neatkarīgo jeb patstāvīgo iestāžu statusa regulēšanai (Koncepcija atrodama Tieslietu ministrijas interneta mājas lapā pie tiesību aktiem – politikas plānošanas dokumenti: http://www.tm.gov.lv/lv/tiesibu_akti/politikas_planoshanas_dokumenti.html), kurā minēts, ka nepieciešams Datu valsts inspekciju izņemt no Ministru kabineta padotības sistēmas, jo datu aizsardzības iestāde, kas kontrolē datu aizsardzības ievērošanu valsts iestādēs, nevar būt padota Ministru kabinetam arī no

institucionālās loģikas viedokļa, lai izvairītos no situācijas, ka "kontrolētājs ir padots kontrolējamam".

Ministru kabinets 2006. gada 3. novembrī apstiprināja Tieslietu ministrijas darbības stratēģiju 2007. – 2009. gadam, kurā noteikts, ka Datu valsts inspekcija jāpārveido par pastāvīgu iestādi 2007. gadā.

Ārvalstu ekspertu ziņojuma par Šengenas novērtēšanas vizīti Latvijā secinājumos Datu aizsardzības sadaļā ir minēts, ka Latvijai ir jāstiprina datu uzraudzības institūcijas neatkarība.

Likumprojekta „Datu valsts inspekcijas likums” mērķis ir noteikt Inspekcijas tiesisko statusu, funkcijas un uzdevumus, kā arī kārtību, kādā Inspekcija pilda likumā noteiktās funkcijas un uzdevumus, lai varētu pilnvērtīgi realizēt indivīdu privātuma aizsardzību attiecībā uz personas datiem un veicināt valsts vai pašvaldības institūciju informācijas pieejamību iedzīvotājiem.

Likumprojekts „Grozījums Krimināllikumā”

Likumprojekta pieņemšanas mērķis ir precizēt kriminālatbildību par nelikumīgām darbībām ar fiziskās personas datiem, izsakot Krimināllikuma 145.pantu jaunā redakcijā, lai veicinātu personas datu aizsardzību un atturētu veikt jebkādas nelikumīgas darbības ar fiziskās personas datiem. Fizisko personu datu aizsardzības likuma izpratnē, nelikumīgas darbības ar personas datiem ir nelikumīga personas datu apstrāde. Veicot nelikumīgu personas datu apstrādi, kā arī nepielietojot personas datu apstrādē atbilstošus tehniskos un organizatoriskos līdzekļus, lai aizsargātu personas datus un novērstu to nelikumīgu apstrādi, tiek pārkāptas cilvēktiesības (Satversmes 96.pants, Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 8.pants, kā arī Starptautiskā pakta par pilsoņu un politiskajām tiesībām 17.pants).

Grozījumu rezultātā tiesību norma ar līdzīgu būtību, bet, kas ir plašāka pēc satura, aizstās šobrīd spēkā esošo Krimināllikuma 145.panta normu.

Citās Eiropas Savienības dalībvalstīs ir noteikta kriminālatbildība par nelikumīgu personas datu apstrādi (piemēram, Čehijā (brīvības atņemšana uz laiku līdz 3 gadiem vai naudas sods), Vācijā (brīvības atņemšana uz laiku līdz 3 gadiem vai naudas sods)).

MK noteikumu projekts “Noteikumi par Datu valsts inspekcijas sniegto maksas pakalpojumu cenrādi”

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta sesto un astoto daļu, valsts pārvalde savā darbībā pastāvīgi pārbauda un uzlabo sabiedrībai sniegto pakalpojumu kvalitāti un tās pienākums ir vienkāršot un uzlabot procedūras privātpersonu labā, un valsts pārvaldi organizē pēc iespējas ērti un pieejami privātpersonai. Pamatojoties uz minēto, lai uzlabotu Datu valsts inspekcijas sniegto pakalpojumu kvalitāti, tajā skaitā, vienkāršotu procedūras privātpersonu labā, kā arī, lai nodrošinātu pakalpojumu pieejamību, nepieciešams noteikt jaunu Datu valsts inspekcijas maksas pakalpojumu cenrādi. Kā arī, ir nepieciešams atzīt par spēku zaudējušiem Ministru kabineta 2005. gada 11. oktobra noteikumus Nr. 759 “Noteikumi par Datu valsts inspekcijas sniegto maksas pakalpojumu cenrādi”, ievērojot to, ka Datu valsts inspekcijas maksas pakalpojumi, kas tiek sniegti, pamatojoties uz Ministru kabineta 2005. gada 11. oktobra noteikumiem Nr. 759 “Noteikumi par Datu valsts inspekcijas sniegto maksas pakalpojumu cenrādi”, tiks noteikti par valsts nodevas objektiem. Ministru kabineta noteikumi tiek izdoti, pamatojoties uz likuma “Par budžeta un finanšu vadību” 5. panta devīto daļu.

Normatīvā akta projekta būtība: Normatīvā akta projekts paredz noteikt Datu valsts inspekcijas sniegto maksas pakalpojumu cenrādi.

MK noteikumu projekts „Noteikumi par ārējo personas datu apstrādes sistēmu auditoru akreditācijas valsts nodevu”

Atbilstoši pašreiz spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, ārējo personas datu apstrādes sistēmu auditoru akreditācija, ārējā personas datu apstrādes sistēmas auditora akreditācijas apliecības derīguma termiņa pagarināšana, tās dublikāta izsniegšana un darbības atjaunošana, ir Datu valsts inspekcijas maksas pakalpojumi.

2006. gada 1. decembrī Ministru kabineta sēdē atbalstīja likumprojektu „Grozījums Fizisko personu datu aizsardzības likumā”, kas paredz papildināt Fizisko personu datu aizsardzības likuma 26. pantu ar trešo un ceturto daļu, trešajā daļā nosakot, ka Datu valsts inspekcija, akreditējot personu, kas vēlas veikt sistēmu auditu valsts un pašvaldību institūciju personas datu apstrādes sistēmās, veic ārējā sistēmas auditora:

- 1) pirmreizēju akreditāciju;
- 2) atkārtotu akreditāciju;
- 3) akreditācijas apliecības darbības atjaunošanu;
- 4) akreditācijas apliecības derīguma termiņa pagarināšanu;
- 5) akreditācijas apliecības dublikāta izsniegšanu,

Savukārt ceturtajā daļā tiek noteikts, ka par katru Fizisko personu datu aizsardzības likuma 26. panta trešajā daļā noteikto darbību veikšanu ņemama valsts nodeva Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un apjomā.

Noteikumu projekts „Noteikumi par ārējo personas datu apstrādes sistēmu auditoru akreditācijas valsts nodevu” stāsies spēkā 2007.gada 1.janvārī.

Ņemot vērā minēto, ir izstrādāts Ministru kabineta noteikumu projekts „Noteikumi par ārējo personas datu apstrādes sistēmu auditoru akreditācijas valsts nodevu” un ir jānodrošina minētā noteikumu projekta spēkā stāšanos ar 2007.gada 1.janvāri.

Ministru kabineta noteikumi noteiks kārtību, kādā maksājama valsts nodeva par sistēmu auditu valsts un pašvaldību institūciju personas datu apstrādes sistēmās, veic ārējā sistēmas auditora pirmreizēju akreditāciju, atkārtotu akreditāciju, akreditācijas apliecības darbības atjaunošanu, akreditācijas apliecības derīguma termiņa pagarināšanu, akreditācijas apliecības dublikāta izsniegšanu, kā arī valsts nodevas apmēru.

Ar Direktīvas 2002/58/EK ieviešanu saistīta likumdošanas attīstība:

”Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā” (Nevēlama komerciāla paziņojuma sūtīšanas aizlieguma pārkāpuma uzraudzība).

Ar likumprojekta 1.pantu (grozījums LAPK 37.panta ceturtajā daļā) paredzēts noteikt, ka administratīvo sodu par pārkāpumiem fiziskās personas datu aizsardzības jomā un vides aizsardzības jomā var uzlikt ne vēlāk kā četru mēnešu laikā no pārkāpuma atklāšanas dienas, bet ne vēlāk kā gada laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas.

Ar likumprojekta 2. un 4.pantu paredzēts noteikt pienākumu personai, par kuru pieņemts lēmums administratīvā pārkāpuma lietā un uzlikts administratīvais sods, segt izdevumus, kas radušies iestādei, nododot glabāšanā un glabājot administratīvā pārkāpuma lietā izņemtās mantas un dokumentus. Izdevumu apmērs tiks noteikts pamatojoties uz izdevumus apliecinošiem dokumentiem. Lēmumu par izdevumu segšanu iestāde pieņems vienlaikus ar lēmumu par administratīvā soda uzlikšanu. Minēto normu spēkā stāšanās noteikta ar 2007.gada 1.jūniju.

Ar likumprojekta 3.pantu tiek precizēta LAPK 204.8 panta redakcija, nodrošinot uzraudzību un kontroli par Fizisko personu datu aizsardzības likuma normu ievērošanu.

3. Personas datu apstrādes sistēmu reģistrācija

DVI veic fizisko personu datu apstrādes sistēmu reģistrāciju. Fizisko personu datu aizsardzības likuma 21.pants nosaka, ka visas valsts un pašvaldību institūcijas, citas fiziskas un juridiskas personas, kas veic vai vēlas uzsākt personas datu apstrādi un veido personas datu apstrādes sistēmas, reģistrē tās šajā likumā noteiktajā kārtībā, ja likumā nav noteikts citādi.

Pirms sistēmas reģistrācijas tiek veikta reģistrējamo sistēmu pirmspārbaude, kuras laikā vērtē sistēmas atbilstību Fizisko personu datu aizsardzības likumam, ņemot par pamatu iesniegto informāciju, kā arī papildus pieprasot iekšējos informācijas sistēmu drošības noteikumus, sistēmas audita slēdzienus un citus dokumentus, kas apraksta datu apstrādes un aizsardzības procesus sistēmās.

Līdz 2006.gada beigām, saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma IV.nodaļā noteiktajām prasībām, DVI kopā ir reģistrētas vairāk nekā 13 000 sistēmas personas datu apstrādes sistēmas.

2006.gadā ir būtiski pieaudzis Fizisko personu datu aizsardzības likumā noteikto reģistrējamo izmaiņu skaits, kas liecina par pieaugošo izpratni par personas datu aizsardzības aktualitāti. Salīdzinot ar 2005.gadu reģistrēto izmaiņu skaits palielinājies par vairāk nekā pusi. Tas liecina, ka personas datu apstrādes sistēmu pārziņi ne tikai veic vienreizēju reģistrāciju, bet arī aktīvi seko līdzi datu apstrādes procesiem un izmaiņām sistēmu darbībā.

Pārskata periodā DVI ir reģistrētas 731 sistēma. Iekasēta valsts nodeva 10695 latu apmērā. Kontroles un reģistrācijas daļa 2006.gadā ir sniegusi vairāk kā 4200 konsultācijas par sistēmu reģistrāciju un sistēmu izveidošanas un darbības juridiskajiem aspektiem gan telefoniski, gan personīgi tiekoties DVI. 12 gadījumos sistēmu reģistrācija atteikta, jo to reģistrācija atbilstoši Fizisko

Datu valsts inspekcijas 2006.gada publiskais pārskats

personu datu aizsardzības likumam nav nepieciešama. Atteikts reģistrēt arī divas sistēmas, jo nebija tiesiskā pamata datu apstrādei šajās sistēmās.

Līdz šim personas datu apstrādātāju pienākums bija reģistrēt fizisko personu datu apstrādes sistēmas, taču, lai atvieglotu reģistrācijas procedūru 2006.gadā ir uzsākta grozījumu izstrāde Fizisko personu datu aizsardzības likumā, kas būtiski mainīs reģistrācijas daļas darbu. Grozījumi paredz no 2007.gada 1.septembra pāreju no personas datu apstrādes sistēmu reģistrācijas uz personas datu apstrādes reģistrāciju, kā arī alternatīvu datu apstrādes reģistrācijai – datu aizsardzības speciālista institūtu.

4. Iedzīvotāju sūdzības par pārkāpumiem personas datu apstrādē

DVI veic personas datu aizsardzības uzraudzību, izpildot normatīvajos aktos noteiktās funkcijas, pieņem lēmumus un izdod administratīvos aktus saskaņā ar likumu. Viens no DVI pienākumiem ir izskatīt sūdzības un pieņemt lēmumus par personas datu aizsardzību. Iedzīvotāju personas datu aizsardzība ir būtiskākā DVI funkcija, kas vairumā gadījumu balstās uz iedzīvotāju sūdzībām par iespējamiem privātuma aizskārumiem.

Iesniegumu vai sūdzību izskatīšanai DVI veic pārbaudes un gadījumos, kad tiek konstatēti pārkāpumi personas datu apstrādē, pieņem attiecīgus lēmumus, kas vērsti uz personas datu apstrādes tiesiskuma nodrošināšanu, atsevišķos gadījumos piemērojot administratīvas sankcijas. Inspekcijas veikto pārbaūžu rezultātā tiek novērsta nelikumīga personas datu apstrāde, nodrošinot personas datu aizsardzības regulējošo normu ievērošanu, veicinot sabiedrības zināšanas par personas datu aizsardzības sfēru Latvijā.

Lai noteiktu pārkāpuma esamības faktu, DVI, veic pārbaudes, un gadījumos, kad tiek konstatēti personas datu aizsardzības pārkāpumi, DVI ir tiesīga veikta pasākumus, kas vērsti uz personas datu apstrādes tiesiskuma nodrošināšanu, tai skaitā, piemērot administratīvos sodus saskaņā ar Administratīvo pārkāpumu kodeksu. Fizisko personu datu aizsardzības likumā ir noteikts plašs DVI pilnvaru loks konstatēto pārkāpumu novēršanai. DVI ir tiesības pieprasīt datu bloķēšanu, kļūdainu vai nelikumīgi iegūtu datu dzēšanu vai iznīcināšanu, noteikt pastāvīgu vai pagaidu aizliegumu datu apstrādei. Kā arī, DVI ir tiesības veikt pārbaudi, lai noteiktu personas datu apstrādes atbilstību normatīvo aktu prasībām gadījumos, kad sistēmas pārzinim ar likumu aizliegts sniegt datu subjektam informāciju, un saņemts attiecīgs iesniegums no datu subjekta.

Kārtību, kādā tiek veikta personu iesniegumu un sūdzību izskatīšana, nosaka Administratīvā procesa likums (spēkā no 2004.gada 1.februāra), ciktāl citu likumu speciālajās tiesību normās (piemēram, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā un likumā "Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās") nav noteikta cita kārtība.

Saņemot iesniegumu par varbūtējiem pārkāpumiem fizisko personu datu apstrādē, tiek veikta pārbaude. 2006.gadā Fizisko personu datu aizsardzības likuma pārkāpumi tika konstatēti 21 lietā un tika ierosinātas administratīvā pārkāpuma lietas, administratīvie sodi tika piemēroti 11 reizes, no tiem naudas sods 10 lietās kopā par 3125 latiem un brīdinājums 1 lietā. Maksimālais naudas sods - 1000 lati tika piemērots divās lietās (par nelikumīgu personas datu apstrādi sevišķi lielos apmēros peļņas gūšanas nolūkos).

DVI Uzraudzības departaments 2006.gadā ir saņēmis 133 fizisku un juridisku personu iesniegumus, no tiem 90 iesniegumi par varbūtējiem pārkāpumiem fizisko personu datu apstrādē, 28 iesniegumi par Fizisko personu datu aizsardzības likuma piemērošanas jautājumiem (konsultācijas), 13 iesniegumi neattiecas uz DVI kompetenci un tika pārsūtīti pēc piekritības vai iesniedzējam sniegts skaidrojums par iespējamo jautājuma risinājumu. DVI 2006.gadā, pamatojoties uz saņemtajām sūdzībām, veikusi 95 sistēmu pārbaudes par iespējamām Fizisko personu datu aizsardzības likuma pārkāpumiem. Saņemtās sūdzības un veiktās pārbaudes liecina, ka 2006.gadā lielākais likuma neievērošanas gadījumu skaits bija personas datu apstrāde bez tiesiska pamata, kā arī datu subjekta tiesību neievērošana (FPDAL 15.pants) un proporcionalitātes principu neievērošana personas datu apstrādē.

DVI saņemtās sūdzības un veiktās pārbaudes liecina, ka 2006.gadā lielākais likuma neievērošanas gadījumu skaits bija personas datu apstrāde bez tiesiska pamata. Pārkāpumi personas datu aizsardzības jomā vairumā notiek nezināšanas

Datu valsts inspekcijas 2006.gada publiskais pārskats

un neuzmanības rezultātā, kas liecina par nepieciešamību veikt pasākumus sabiedrības informēšanai datu aizsardzības jautājumos.

5. Atzinumi un skaidrojumi

Personas datu apstrāde bez tiesiska pamata

Datu valsts inspekcija veica pārbaudi, kas tika uzsākta, pamatojoties uz fiziskas personas A.S. iesniegumu, kurā tika norādīts uz iespējamu nelikumīgu personas datu apstrādi saistībā ar ziņu par A.S. un viņa ģimenes locekļu dzīves apstākļiem nodošanu trešajai personai – fiziskajai personai Ž.K.

Pārbaudes gaitā tika noskaidrots, ka, pamatojoties uz Ž.K. iesniegumu pagasta padomei, kurā viņa lūdz sniegt informāciju par A.S. dzīves apstākļiem, A.P. kā pagasta padomes priekšsēdētājs pieņēma lēmumu veikt A.S. dzīvesvietas apsekošanu ar mērķi apsekošanas laikā iegūtos A.S. un viņa ģimenes locekļu personas datus nodot Ž.K. Saskaņā ar lietas materiāliem A.S. dzīvesvietā pēc pagasta padomes priekšsēdētājs A.P. mutvārdu rīkojuma tika veikta apsekošana, kurā piedalījās pagasta padomes priekšsēdētājs A.P., pagasttiesas priekšsēdētāja I.Z. un sociālā darbiniece B.A., un par apsekošanas rezultātiem sastādīts Ģimenes dzīves apstākļu apsekošanas akts, kas saturēja šādus A.S. un viņa ģimenes locekļu personas datus: dzīvesvietas adrese, ģimenes sastāvs, dzīvesvietas un ģimenes raksturojums (ģimenes locekļu nodarbošanās, izglītības iestādes, kuras apmeklē, dzīvesvieta), piederošie īpašumi. Ģimenes dzīves apstākļu apsekošanas aktu pagasta padome nosūtīja Ž.K.

Izvērtējot personas datu apstrādes atbilstību Fizisko personu datu aizsardzības likumam un citiem normatīvajiem aktiem, ņemot vērā A.P. sniegto informāciju par veiktās personas datu apstrādes mērķi un personas datu apstrādes tiesisko pamatojumu, ievērojot to, ka Ž.K. iesniegumā nebija norādīts konkrēts personas datu apstrādes mērķis un pārbaudes gaitā nav bijusi konstatēta personas datu apstrādes atbilstība kādam no Fizisko personu datu aizsardzības

likuma 7.pantā noteiktajiem personas datu apstrādes tiesiskajiem nosacījumiem, DVI secināja, ka veicot apsekošanu A.S. dzīvesvietā, fiksējot A.S. un viņa ģimenes locekļu personas datus Ģimenes dzīves apstākļu apsekošanas aktā ar mērķi nodot apsekošanas laikā iegūto informāciju Ž.K. un vēlāk nosūtot minēto aktu Ž.K., ir notikusi A.S. un viņa ģimenes locekļu personas datu nelikumīga apstrāde.

Pamatojoties uz pārbaude laikā konstatēto, DVI pieņēma lēmumu piemērot pagasta padomes priekšsēdētājam A.P. administratīvo sodu piecdesmit latu apmērā.

Par personas datu apstrādi parāda piedziņai

Datu valsts inspekcija veica pārbaudi, kas tika uzsākta, pamatojoties uz fiziskas personas G.Z. iesniegumu ar lūgumu izvērtēt viņa personas datu apstrādes likumību saistībā SIA „B” rīcību, nododot G.Z. personas datus parāda piedziņai SIA „C”.

Saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likumu personas datus ir atļauts apstrādāt, ja tas atbilst kādam no Fizisko personu datu aizsardzības likuma 7., 11., 12., 13., un 13.¹ pantā minētajiem tiesiskajiem pamatiem. Piemēram, ja datu apstrāde izriet no datu subjekta līgumsaistībām vai, ievērojot datu subjekta lūgumu, datu apstrāde ir nepieciešama, lai noslēgtu attiecīgu līgumu (Fizisko personu datu aizsardzības likuma 7.panta 2.punkts), ja personas datu apstrāde ir nepieciešama, lai ievērojot datu subjekta pamattiesības un brīvības, realizētu sistēmas pārziņa vai trešās personas likumiskās intereses, kurai personas dati ir atklāti (Fizisko personu datu aizsardzības likuma 7.panta 6.punkts) un citos gadījumos.

Pārbaude laikā DVI konstatēja, ka SIA „B” ieguva G.Z. personas datus atbilstoši Fizisko personu datu aizsardzības likuma 7.panta 2.punktam, kas

nosaka, ka personas datu apstrāde ir atļauta, ja datu apstrāde izriet no datu subjekta līgumsaistībām vai, ievērojot datu subjekta lūgumu, datu apstrāde ir nepieciešama, lai noslēgtu līgumu. Atbilstoši Civillikuma 2289.pantam saistību neizpildes gadījumā SIA „B” ir tiesīga pilnvarot citu fizisko vai juridisko personu veikt parāda piedziņu. Tādejādi G.Z. personas datu nodošana SIA „C” ir atbilstoša Fizisko personu datu aizsardzības likuma 7.panta 6.punkta nosacījumiem - personas datu apstrāde ir atļauta, ja tā ir nepieciešama, lai realizētu sistēmas pārziņa vai trešās personas likumiskās intereses.

Savukārt SIA „B” klientu personas datu ievietošana publiski pieejamos parādnieku sarakstos atbilstoši „SIA „B” pakalpojumu lietošanas noteikumu” 8.10.punktam ir tiesiska tādā gadījumā, ja ir datu subjekta rakstiska piekrišana. Saskaņā ar SIA „C” sniegtajām ziņām G.Z. personas dati nav un nekad nav bijuši ievietoti SIA „C” Fizisko personu kredītvēstures datu bāzē.

Ņemot vērā, ka G.Z. personas dati SIA „C” Fizisko personu kredītvēstures datu bāzē netika ievietoti, kā arī to, ka līgumattiecību starp G.Z. un SIA „B” izvērtēšana ir tiesas kompetencē, Datu valsts inspekcija nekonstatēja Fizisko personu datu aizsardzības likuma pārkāpumus SIA „B” rīcībā, nododot G.Z. personas datus SIA „C” parāda piedziņas veikšanai.

Lūgums sniegt skaidrojumu par personas datu publiskošanas likumību

DVI saņēma fiziskas personas U.R. vēstuli ar lūgumu sniegt skaidrojumu, vai interneta lapā www.sf.gov/text/index.php?sadala=357id=11 publicējot studentu personas datus netiek pārkāpts Fizisko personu datu aizsardzības likums.

Ministru kabineta 2001.gada 29.maija noteikumu Nr.220 „Kārtība, kādā tiek piešķirts, atmaksāts un dzēsts studiju kredīts un studējošā kredīts no kredītiestāžu līdzekļiem ar valsts vārdā sniegtu galvojumu” 89.punkts nosaka, ka

kredītiestāde reizi mēnesī iesniedz studiju fondam publicēšanai tīklā "Internet" informāciju par kredītaņēmējiem, kuri pēdējo sešu mēnešu laikā nav veikuši regulārus kredīta un kredīta procentu maksājumus, un kredītiestāde sniedz minēto informāciju, ja saņemta atļauja no katra kredītaņēmēja.

Ņemot vērā iepriekš minēto, personu datu apstrāde, publicējot pārskatu par kredītaņēmējiem, kuri pēdējo sešu mēnešu laikā nav veikuši regulārus kredīta un kredīta procentu maksājumus un kuri ir devuši piekrišanu personas datu publicēšanai, notiek saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma 7.panta 1.punktu (ir datu subjekta piekrišana) un Fizisko personu datu aizsardzības likuma 7.panta 3.punktu (datu apstrāde nepieciešama sistēmas pārzinim likumā noteikto pienākumu veikšanai).

Lūgums sniegt skaidrojumu par informācijas publiskošanu par nekustamā īpašuma nodokļa nemaksātājiem

Datu valsts inspekcija saņēma pašvaldības vēstuli ar lūgumu sniegt skaidrojumu, vai informācijas publiskošana par nekustamā īpašuma nodokļa nemaksātājiem nav pretrunā ar Fizisko personu datu aizsardzības likumu.

Atbilstoši likuma Par nodokļiem un nodevām 1.panta 5.punktam, pašvaldība ir nodokļu (nodevu) administrācija. Saskaņā ar minētā likuma 20.panta 3.punktu un likumu „Par nekustamā īpašuma nodokli”, pašvaldība administrē arī nekustamā īpašuma nodokli. Likuma „Par nodokļiem un nodevām” 18.panta 8.punkts uzliek par pienākumu nodokļu administrācijas iestādei nodrošināt nodokļu (nodevu) iekasēšanas publiskošanu, regulāri publicējot informāciju par atsevišķu nodokļu (nodevu) kopieņēmumiem un par nodokļu maksātājiem, kuriem ir lielākie nodokļu (nodevu) parādi. Šādā gadījumā personas datu apstrādes tiesiskais pamats ir Fizisko personu datu aizsardzības likuma 7.panta 3.punkts – datu apstrāde ir nepieciešama sistēmas

pārzinim likumā noteikto pienākumu veikšanai un personas datu izpaušana par lielākajiem parādniekiem nav Fizisko personu datu aizsardzības likuma pārkāpums.

Papildus jāņem vērā, ka likuma „Par nodokļiem un nodevām” 18.panta 8.punkts, atļaujot nodokļu administrācijai publiskot personas datus, konkrēti nenosaka informācijas apjomu. Iestāde var pati izlemt konkrēti publiskojamos personas datus. Tādā gadījumā jāpiemēro vispārīgais personas datu apstrādes princips, kas ietverts Fizisko personu datu aizsardzības likuma 10.panta pirmās daļas 2.punktā - personas datus var apstrādāt tikai atbilstoši paredzētajam mērķim un tam nepieciešamajā apjomā. Publiskojot informāciju par nodokļu maksātājiem, kuriem ir lielākie nodokļu parādi, būtu jānorāda tikai vārds, uzvārds un personas nodokļu maksātāja numurs, nevis personas kods, īpašuma adrese un citi dati. Šādas informācijas publiskošana ir faktiskā rīcība Administratīvā procesa likuma izpratnē.

Par nevēlamiem komerciāla rakstura paziņojumiem elektroniskajā pastā

Daru valsts inspekcija saņēma fiziskas personas sūdzību par nevēlamu komerciālu paziņojumu sūtīšanu uz viņa elektroniskā pasta adresi. Vēstules saturs bija atbilstošs komerciāla paziņojuma definīcijai - komerciāls paziņojums ir jebkāds paziņojums elektroniskā veidā, kas paredzēts tiešai vai netiešai preču vai pakalpojuma reklamēšanai vai arī tāda komersanta, organizācijas vai personas tēla reklamēšanai, kas veic komercdarbību, saimniecisko darbību vai reglamentē profesionālo darbību (Informācijas sabiedrības pakalpojuma likuma 1.panta 3.punkts). Par komerciālo paziņojumu neuzskata informāciju, kas dod iespēju tieši piekļūt vispārējai informācijai par pakalpojuma sniedzēju un tā darbību (domēna vārds vai elektroniskā pasta adrese).

Informācijas sabiedrības pakalpojuma likuma 9.panta pirmā daļa nosaka, ka aizliegts izmantot komerciālu paziņojumu sūtīšanai automātiskās zvanišanas (galiekārtu) sistēmas, kas darbojas bez cilvēka līdzdalības (automātiskās izsaukumierīces), elektronisko pastu vai faksa aparātus (faksimilus), kurus izmantojot iespējams individuāls kontakts ar pakalpojumu saņēmēju, ja pakalpojumu saņēmējs nav devis brīvu un nepārprotamu piekrišanu.

Saskaņā ar Informācijas sabiedrības pakalpojuma likuma 12.panta pirmo daļu, Datu valsts inspekcija savas kompetences ietvaros uzrauga informācijas sabiedrības pakalpojumu apriti. Par komerciāla paziņojuma sūtīšanas aizlieguma pārkāpšanu Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 204.¹⁶ pantā ir paredzēta administratīvā atbildība – brīdinājums vai naudas sods fiziskām personām no simt līdz trīssimt piecdesmit latiem, bet juridiskām personām – no piecsimt līdz piectūkstoš latiem. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 204.¹⁶ pantā paredzētās administratīvo pārkāpuma lietas izskata Datu valsts inspekcija.

Ņemot vērā, ka Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 204.¹⁶ pants un grozījumi 236.¹⁰ pantā par papildināšanu ar 204.¹⁶ pantu 2006.gada 22.jūnija likuma redakcijā stāsies spēkā 2007.gada 1.jūnijā, persona, kura līdz minētajam laikam pārkāpusi komerciāla paziņojuma sūtīšanas aizliegumu, nav saucama pie administratīvās atbildības. Šobrīd pakalpojuma saņēmējam ir iespēja atteikties no turpmāku komerciālu paziņojumu saņemšanas, nosūtot pakalpojuma sniedzējam uz elektroniskā pasta adresi pieprasījumu pārtraukt komunikāciju.

Savukārt saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma 19.pantu datu subjektam ir tiesības iebilst pret savu personas datu apstrādi, ja tie tiks izmantoti komerciālām vajadzībām. Tādējādi komerciāla paziņojuma sūtīšana, izmantojot pakalpojuma saņēmēja personas datus, ja persona nav devusi savu piekrišanu, ir nelikumīga personas datu apstrāde, un par fiziskās personas datu

nelikumīgu apstrādi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 204.7 pantā ir paredzēta administratīvā atbildība – brīdinājums vai naudas sods fiziskām personām no divdesmit pieciem līdz divsimt piecdesmit latiem, bet juridiskām personām – no simt līdz tūkstoš latiem, konfiscējot pārkāpuma izdarīšanas rīkus vai bez konfiskācijas.

Ņemot vērā, ka vēstulē no iesniegumā minētās elektroniskā pasta adreses pakalpojuma saņēmēja personas dati nebija izmantoti, fiziskas personas datu nelikumīga apstrāde šajā gadījumā nav notikusi.

6. Dalība tiesvedības procesos

2006.gadā tika ierosinātas 21 administratīvā pārkāpuma lietas, administratīvie sodi tika piemēroti 11 reizes, no tiem naudas sods 10 lietās kopā par 3125 latiem un brīdinājums 1 lietā. Maksimālais naudas sods - 1000 latu tika piemērots divās lietās (par nelikumīgu personas datu apstrādi sevišķi lielos apmēros peļņas gūšanas nolūkos). 2006.gadā izskatītas 11 2005.gada lietas. Apstrīdēts 2006.gadā administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtais lēmums 2 lietās, pārsūdzēts administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtais lēmums 4 lietās.

Tiesas sēdes:

1) Administratīvā rajona tiesa J.Š. pieteikumā par Datu valsts inspekcijas direktores 2004.gada 7.oktobra lēmuma Nr.4-1.1/3663 atcelšanu.

Administratīvā rajona tiesa 2006.gada 15.martā pieņēma lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.A42219804 noraidīt J.Š. pieteikumu par Datu valsts inspekcijas direktores 2004.gada 7.oktobra lēmuma Nr.4-1.1/3663 atcelšanu, noraidīt J.Š. pieteikumu daļā par pieteicējas datu publiskošanas atzīšanu par nederīgu un izbeigt tiesvedību pieteikumā par J.Š. datu publiskošanas atzīšanu par tiesības un goda aizskarošu.

2) Administratīvā rajona tiesa I.F. pieteikumā par Datu valsts inspekcijas 2005.gada 16.jūnija lēmuma Nr.4-1.1/2801 atcelšanu.

Administratīvā rajona tiesa 2006.gada 21.aprīlī pieņēma lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.42343105 noraidīt I.F. pieteikumu par Datu valsts inspekcijas 2005.gada 16.jūnija lēmuma Nr.4-1.1/2801 atcelšanu.

3) Administratīvā rajona tiesa D.V. pilnvarotā pārstāvja pieteikumā par Datu valsts inspekcijas 2005.gada 3.augusta lēmuma Nr.4-1.1/3467 atcelšanu.

Administratīvā rajona tiesa 2006.gada 21.augustā pieņēma lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.A42395205 noraidīt D.V. pilnvarotā pārstāvja pieteikumu par Datu valsts inspekcijas 2005.gada 3.augusta lēmuma Nr.4-1.1/3467 atcelšanu.

4) Administratīvā rajona tiesa IK „F” pieteikumā par Datu valsts inspekcijas 2005.gada 15.novembra lēmuma Nr.3-3/4981 atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Datu valsts inspekcijai reģistrēt Personas datu apstrādes sistēmu reģistrā IK „F” personas datu apstrādes sistēmu „Parādu pirkšanas un pārdošanas sistēma internetā „Cesija””.

Administratīvā rajona tiesa ar 2006.gada 4.decembra lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.A42292006 noraidīja individuālā komersanta „F” pieteikumu par Datu valsts inspekcijas 2005.gada 15.novembra lēmuma Nr.3-3/4981 atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Datu valsts inspekcijai.

2006.gadā apstrīdēti divi DVI pieņemtie lēmumi administratīvo pārkāpumu lietās. Pārsūdzēti četri pieņemtie lēmumi administratīvā pārkāpuma lietās. Nevienu DVI lēmumu 2006.gadā tiesa nav atcēlusi vai nosūtījusi papildus pārbaudei.

7. Personas datu apstrādes audits un auditori

Saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma 29.panta trešo daļu, viens no DVI pienākumiem personas datu aizsardzības jomā ir akreditēt personas, kas vēlas veikt sistēmu auditu valsts un pašvaldību institūciju personas datu apstrādes sistēmās Ministru kabineta noteiktajā kārtībā. 2004.gada 13.janvārī Ministru kabinets pieņēma noteikumus Nr.25 “Kārtība kādā akreditē personu, kas vēlas veikt sistēmu auditu valsts un pašvaldību institūciju personas datu apstrādes sistēmās”, kuri nosaka kārtību, kādā DVI akreditē personas, kas vēlas veikt sistēmu auditu valsts un pašvaldību institūciju personas datu apstrādes sistēmās.

DVI, reizi trijos mēnešos, publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" un ievieto DVI mājas lapā, internetā informāciju par sistēmu auditoriem izsniegtajām un anulētajām akreditācijas apliecībām, akreditācijas apliecību darbības apturēšanu un atjaunošanu, to derīguma termiņa pagarināšanu, kā arī par akreditācijas apliecību atzīšanu par nederīgām. DVI akreditē fiziskās personas, kuras atbilst noteikumos minētajiem kritērijiem. Noteikumos ir izvirzītas atsevišķas prasības iekšējiem un ārējiem personas datu apstrādes sistēmu auditoriem. Sistēmu auditorus akreditē uz trim gadiem.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem “Kārtība kādā akreditē personu, kas vēlas veikt sistēmu auditu valsts un pašvaldību institūciju personas datu apstrādes sistēmās” 2006.gada laikā ir akreditēti 29 iekšējie sistēmu auditori un 4 ārējie sistēmu auditori. Kopumā inspekcijā ir akreditējušies 89 iekšējie personas datu auditori un 17 ārējie auditori.

Inspekcijā ir izstrādāta personas datu apstrādes sistēmu audita rokasgrāmata, ka ir publiski pieejama inspekcijas interneta mājas lapā http://www.dvi.gov.lv/fpda/files/fpda_audita_rokasgramata.pdf. Rokasgrāmata

ir izveidota, lai palīdzētu personas datu apstrādes auditoriem veikt auditus, kā arī lai iepazīstinātu arī visus interesentus ar audita mērķiem, metodēm, procesu un dod vispārīgus audita veikšanas padomus. Rokasgrāmatai ir vairāki pielikumi - veidlapas ar novērtēšanas jautājumiem attiecībā uz katru no Fizisko personu datu aizsardzības likumā noteikto personas datu aizsardzības principu, kas praktiski izmantojami audita veikšanas laikā.

Fizisko personu datu aizsardzības likuma 26.panta otrā daļa nosaka, ka valsts un pašvaldību institūcijas katru gadu iesniedz DVI personas datu apstrādes sistēmu iekšējā audita atzinumu (arī riska analīzi) un pārskatu par informācijas drošības jomā veiktajiem pasākumiem.

Ministru kabineta noteikumos Nr. 40, kas izdoti saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma 26.pantu, 6, punktā ir ietverta arī norma, kas nosaka, ka Sistēmas pārzinis katru gadu veic personas datu apstrādes sistēmu iekšējo auditu un sagatavo pārskatu par informācijas drošības jomā veiktajiem pasākumiem.

71 valsts iestādes ir iesniegušas iekšējos audita atzinumus, savukārt no valsts iestādēm, kurās strādā akreditēti auditori ziņojumus sniegušas 25 iestādes. Akreditēti iekšējie auditori šādus atzinumus iesnieguši 62, bet neakreditēti auditori iekšējos audita atzinumus par veiktajiem personas datu apstrādes auditiem ir iesnieguši 9, kas norāda uz nepieciešamību arī turpmāk atbalstīt auditoru akreditāciju un sadarbības veicināšanu ar iekšējā audita struktūrvienību darbiniekiem valsts pārvaldē. Tiek patstāvīgi veikta arī iesniegto iekšējo audita atzinumu analīze un fiksēti biežāk konstatētie trūkumi datu aizsardzībā iestādēs. Salīdzinot iesniegtos pārskatus ir iespējams sekot līdzi personas datu aizsardzības mehānisma izveidei valsts iestādēs. Atkārtoti iesniegtajos audita ziņojumos ir redzams progress - ja pirmajā gadā ir fiksēti trūkumi personas datu aizsardzībā, tad nākamajā jau tie tiek novērsti.

8. Sabiedrības informēšana

2006.gada 28.janvārī pirmo reizi tika atzīmēta Eiropas Datu aizsardzības diena, kuras ietvaros visas Eiropas Padomes dalībvalstis ir aicinātas informēt sabiedrību par personas datu aizsardzības aktuāliem jautājumiem, ieviešot šīs dienas atzīmēšanu par ikgadēju praksi. Eiropas Komisija ir aicinājusi Eiropas Savienības dalībvalstis atbalstīt šo iniciatīvu un aicināja turpmākajos gados pievērst lielāku uzmanību sabiedrības informēšanas pasākumiem.

Sabiedrības informēšana, aktīva komunikācija ar iedzīvotājiem un regulāra DVI darbības un aktivitāšu atgriezeniskās saites nodrošināšana ir viens no priekšnoteikumiem sekmīgai datu aizsardzības uzraudzības iestādes funkcionēšanai. Tiek veidota situācija, kad katrs sabiedrības loceklis izprotot notiekošo datu aizsardzības jomā un aktīvi iesaistās ne tikai savu datu aizsardzībā, bet arī piedalās politisko lēmumu pieņemšanā datu aizsardzības jomā. Datu subjekts gan kā indivīds, gan kā sabiedrības daļa ir DVI primārā un nomainīgi svarīgākā mērķauditorija.

DVI ir veikusi daudzveidīgus sabiedrības informēšanas pasākumus saistībā ar datu aizsardzību, e-dokumentu un informācijas atklātību. Datu aizsardzības tēmas ir publicētas visos Latvijas centrālajos laikrakstos un nozīmīgākajos reģionālajos periodiskajos izdevumos. DVI regulāri sniedz konsultācijas, intervijas un padomus par dažādiem personas datu aizsardzības aspektiem, aktuālām problēmām, iespējamiem pārkāpumiem un to izskatīšanas gaitu. DVI darbinieki ir uzstājušies televīzijā un radio informējot sabiedrību par būtiskākajiem personas datu aizsardzības jautājumiem.

2006.gadā tika sagatavots, nodrukāts un izplatīts buklets „Personas datu aizsardzība”. Tajā ietverta informācija par privātuma aizsardzības jautājumiem, personas datu izmantošanas tiesiskajiem aspektiem, inspekcijas funkcijām,

personas datu apstrādes sistēmu reģistrāciju un citām datu aizsardzības pamatnostādņēm.

DVI mājas lapas, kurā regulāri tiek atjaunota informācija par aktualitātēm datu aizsardzības jomā, 2006.gadā apmeklējumus skaits mēnesī pārsniedz 2000.

2006.gadā pastiprinājās studentu interese par personas datu aizsardzības jautājumiem. Ar vien vairāk juridisko mācību iestāžu audzēkņi par kursa vai diplomdarba tēmām izvēlas personas datu aizsardzības tematiku. DVI sniedza iespēju ar mācībām saistīto praksi īstenot 12 studentiem.

Balstoties uz DVI komunikācijas stratēģiju, kas paredz regulārus kontaktus ar masu medijiem, sabiedrības informēšanas kampaņas, kā arī iekšēju komunikācijas uzlabošanu, nodrošināts pilnvērtīgs sabiedrisko attiecību darbs.

9. Starptautiskās aktivitātes

Ārvalstu un starptautisko attiecību jomā 2006.gadā regulāri tika nodrošināta Latvijas dalība Direktīvas 95/46/EK 29.panta darba grupā. DVI eksperti piedalījās vienotajā Eiropola informācijas sistēmas uzraudzības institūciju, vienotajā Šengenas informācijas sistēmas uzraudzības institūciju, Vienotās muitas informācijas sistēmas datu uzraudzības institūciju, Eurodac sistēmas uzraudzības sanāksmēs, Eiropola Apvienotās uzraudzības iestādes Apelācijas komitejā, kā arī dažādos ar personu datu aizsardzību saistītos semināros un konferencēs, lai nodrošinātu datu aizsardzības principu pilnvērtīgāku ieviešanu Latvijā.

Attiecībā uz aktivitātēm Eiropas Savienības ietvaros, jāņem vērā Eiropas Komisijas izvirzītās prioritātes 2006.gadam. Kā viens no aktuālākajiem jautājumiem tika izvirzīts personas datu apstrāde veselības apdrošināšanas sektorā, šīs prioritātes ietvaros tika veikts veselības apdrošināšanas audits, kurā DVI veica informācijas apkopojumu par 9 apdrošināšanas kompānijām. Prioritāru statusu saglabāja arī datu aizsardzība Trešā Pīlāra ietvaros, DVI šī jautājuma efektīvai risināšanai izveidoja jaunu struktūrvienību - Trešā pīlāra datu uzraudzības daļu. Turpinājās darbs pie vienotu prasību ieviešanas personas datu nodošanai uz trešajām valstīm.

Direktīvas 95/46/EK 29.panta Darba grupa

Direktīvas 95/46/EK 29.panta Darba grupa ir izveidota pamatojoties uz šīs direktīvas 29.pantu personu aizsardzībai attiecībā uz personas datu apstrādi. Darba grupai ir padomdevējas statuss un tās darbība ir neatkarīga. Direktīvas 95/46/EK 29.panta Darba grupa ir konsultatīva institūcija, kuru pārstāv Eiropas

Savienības dalībvalstu personas datu uzraudzības institūciju vadītāji (vai to pilnvarotas personas) kopā ar pārstāvjiem no Eiropas Komisijas.

Katru darba grupas locekli norīko viņa pārstāvētā institūcija, iestāde vai iestādes. Ja dalībvalsts ir izraudzījusi vairāk kā vienu uzraudzības iestādi, tās izvirza kopīgu pārstāvi. Tas pats attiecas uz Kopienas institūcijām un organizācijām izveidotām iestādēm. Latviju šajā darba grupā pārstāv DVI direktore un direktores vietniece.

Šajā darba grupā valstis regulāri sniedz pārskatus par notiekošo katrā valstī individuāli, kas skar gan administratīvo darbību, gan praktisko lietu izskatīšanu, par nozīmīgākajām izskatāmajām lietām tiesās, par sadarbību ar privātajām kompānijām, sadarbību ar citām institūcijām gan nacionālajā, gan starptautiskajā līmenī.

Darba grupa pieņem lēmumus ar uzraudzības iestāžu pārstāvju vienkāršu balsu vairākumu. 29.panta Darba grupa apspriež jautājumus, kurus tās dienas kārtībai nosaka priekšsēdētājs vai nu pēc savas iniciatīvas, vai pēc uzraudzības iestāžu pārstāvja vai pēc Komisijas pieprasījuma.

Direktīvas 95/46/EK 29.panta Darba grupas uzdevumi:

- izskatīt jebkuru jautājumu, kas attiecas uz attiecīgās valsts pasākumu piemērošanu, kuri pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, lai veicinātu šādu pasākumu vienveidīgu piemērošanu;
- sniegt atzinumu Komisijai par aizsardzības līmeni Kopienā un trešās valstīs;
- sniegt Komisijai padomu par jebkuru ierosinātu šīs direktīvas grozījumu, jebkuriem papildus vai speciāliem pasākumiem, lai aizsargātu fizisku personu tiesības un brīvības attiecībā uz personas datu apstrādi, un jebkuriem citiem Kopienas ierosinātiem pasākumiem, kas ietekmē šādas tiesības un brīvības;

- sniegt atzinumu par Kopienas līmenī izstrādātiem profesionālās ētikas kodeksiem.

Ja darba grupa konstatē, ka starp dalībvalstu likumiem vai praksi rodas atšķirības, kuras var iespējami iespaidot personu aizsardzības attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienā, līdzvērtību, tā attiecīgi informē Eiropas Komisiju. Darba grupa pēc savas iniciatīvas var sniegt ieteikumus par visiem jautājumiem sakarā ar personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienā. 29.panta Darba grupas atzinumus un ieteikumus nosūta Eiropas Komisijai un direktīvas 95/46/EK 31.pantā norādītajai komitejai. Eiropas Komisija informē darba grupu par tās uzsākto darbību, atbildot uz šīs grupas atzinumiem un ieteikumiem. Eiropas Komisija to dara ar ziņojumu, kuru nosūta arī Eiropas Parlamentam un Padomei. Ziņojums jādara zināms atklātībai.

Darba grupa izstrādā gada ziņojumu (ziņojums pieejams elektroniski Eiropas Komisijas tiesiskuma, brīvības un drošības ģenerāldirektorāta mājas lapā:

http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/workinggroup/annual_reports_en.htm) par situāciju attiecībā uz fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienā un trešās valstīs, kuru tā nosūta Eiropas Komisijai, Eiropas Parlamentam un Padomei. Ziņojums jādara zināms atklātībai. 2006.gadā Latvija, kā pilntiesīga Eiropas Savienības dalībvalsts, sagatavoja informatīvo ziņojumu.

Sākot ar 2004.gada 1.maiju, Latvija šajā darba grupā darbojas kā pilntiesīga locekle, piedaloties rekomendāciju un lēmumu izstrādāšanas, lēmumu pieņemšanas procesā. 2006.gadā DVI piedalījās izpētes apakšgrupā, kas veica pētījumu par datu apstrādi veselības apdrošināšanas jomā. Arī 2007.gada ietvaros DVI izskatīs iespējamo dalību kādā apakšgrupas darbā.

29.darba grupas izstrādātie viedokļi un vadlīnijas ir praksē izmantojamas ne tikai ES dalībvalstu personas datu aizsardzības uzraudzības institūcijām, bet arī datu pārziņiem, kuri savu darbību veic ES ietvaros. Šādas vadlīnijas palīdz sasniegt harmonizētāku Direktīvas 95/46/EK ieviešanu Eiropas Savienības ietvaros.

1.tabula - 29. panta darba grupas 2006.gadā pieņemtie dokumenti*

Dokuments	Pieņemšanas datums	Nr.
Atzinums 10/2006 par personas datu apstrādi, ko veic Vispasaules Starpbanku finanšu telekomunikāciju sabiedrība (SWIFT)	22.11.2006	WP 128
Atzinums 9/2006 par to, kā tiek ieviesta Padomes Direktīva 2004/82/EK par pārvadātāju pienākumu darīt zināmus datus par pasažieriem	27.09.2006	WP 127
Atzinums 8/2006 par elektronisko sakaru tīklu un pakalpojumu tiesiskā regulējuma pārskatīšanu, pievēršoties "e-privātuma" direktīvai	26.09.2006	WP 126
Darba dokuments par datu un privātuma aizsardzību saistībā ar eCall iniciatīvu	26.09.2006	WP 125
Atzinums 7/2006 par Eiropas Kopienu Tiesas 2006. gada 30. maija spriedumu apvienotajās lietās C-317/04 un C-318/04 par Passenger Name Records (pasažieru vārdu reģistru) nosūtīšanu Amerikas Savienotajām Valstīm un nepieciešamību steidzami noslēgt jaunu nolīgumu	27.09.2006	WP 124
Atzinums Nr. 6/2006 par priekšlikumu Padomes regulai par piekritību, piemērojamo likumu, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās	09.08.2006	WP 123
Atzinums 5/2006 par Eiropas Kopienu Tiesas 2006. gada 30. maija spriedumu apvienotajās lietās C-317/04 un C-318/04 par Passenger Name Records (pasažieru vārdu reģistru) nosūtīšanu Amerikas Savienotajām Valstīm	14.06.2006	WP 122
Atzinums 4/2006 par ASV Veselības un sociālas nodrošināšanas ministrijas 2005.gada 20.novembrī izvirzīto likumprojektu par infekcijas slimību kontroli un pasažieru informācijas apkopošanu (Infekciju slimību kontrole, Ieteikts 42 CFR 70. un 71. daļa)	14.06.2006	WP 121
29. panta darba grupas Darba programma 2006. – 2007. gadam	05.04.2006	WP 120

* Direktīvas 95/46/EK 29. darba grupas 2006.gadā izstrādāto un pieņemto dokumentu teksti ir publicēti ES Komisijas mājas lapā (http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/workinggroup/wpdocs/2006_en.htm).

Atzinums 3/2006.par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/24/EK par tādu datu saglabāšanu, kurus iegūst vai apstrādā saistībā ar publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniegšanu vai publiski pieejamu komunikāciju tīklu nodrošināšanu, un par grozījumiem Direktīvā 2002/58/EK	25.03.2006	WP 119
29. panta darba grupas atzinums 2/2006 par privātās dzīves aizsardzības jautājumiem, kas saistīti ar e-pasta caurlūkošanas pakalpojumiem	21.02.2006	WP 118
Atzinums 1/2006 par ES datu aizsardzības noteikumu piemērošanu iekšējām sistēmām ziņošanai par pārkāpumiem grāmatvedības, iekšējās grāmatvedības kontroles, revīzijas, cīņas pret uzkāršanu, banku un finanšu noziegumu jomās	01.02.2006	WP 117

Nozīmīgākie 29.panta Darba grupas skatītie jautājumi 2006.gadā:

- Personas datu apstrāde, ko veic Vispasaules Starpbanku finanšu telekomunikāciju sabiedrība (SWIFT) un finanšu institūciju klientu informēšana par personas datu nodošanu ASV varas iestādēm, ko veic SWIFT starptautisko maksājumu ietvaros.
- Personas datu aizsardzība III Pīlāra ietvaros;
- Biometrijas datu izmantošana ID kartēs un citos dokumentos, kā arī Vīzu informācijas sistēmas ietvaros;
- Pasažieru personas datu nodošana uz ASV, Kanādu, Austrāliju;
- Elektronisko sakaru tīklu un pakalpojumu tiesiskais regulējums, saistībā ar "e-privātuma" direktīvu;
- pacientu veselības dati un e-veselības ierakstu sistēma;
- veselības apdrošināšanas pētījums;
- Datu un privātuma aizsardzība e-Call iniciatīvas ietvaros;
- arhivēšana un privātums;
- identitātes zādzība un drošības pārkāpumi;
- bērni un privātums;

- Direktīvas 29.panta darba grupas sadarbība datu aizsardzības izpratnes celšanā Eiropas Savienībā;

- Līgumu standartklauzulas;

- Saistošie korporatīvie noteikumi (BCR);

- Direktīvas pamatnoteikumu interpretācija;

- Direktīvas labākas ieviešanas darba programma;

- 29.panta darba grupas dokumentu izvērtēšana, lai harmonizētu direktīvas ieviešanu nacionālā mērogā;

- Personas datu aizsardzības adekvātuma izvērtējums ASV, Kanādā, Austrālijā un Jaunzēlandē;

- e-pārvalde valsts un pašvaldību ietvaros;

- personas datu aizsardzības attīstība trešā pīlāra ietvaros;

- Direktīvas 2002/58/EK interpretācija un SPAM, Cookies un spyware jautājumu ietvaros;

- Whois;

- Privātuma uzlabošanas tehnoloģijas (PET);

- visuresoša skaitļošanas tehnika, vides inteliģence;

- Personas identifikācijas numurs (PIN) – unikāla identifikācija;

- vadītāju apliecības un auto numuru zīmes;

- draudu novēršana norēķinos ar maksājumu kartēm;

- FIU-NET un CRS (Computer Reservation System);

- ASV Veselības un sociālas nodrošināšanas ministrijas 2005.gada 20.novembrī izvirzītais likumprojekts par infekcijas slimību kontroli un pasažieru informācijas apkopošanu;

- Datu saglabāšana un uzglabāšana, kurus iegūst vai apstrādā saistībā ar publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniegšanu vai

publiski pieejamu komunikāciju tīklu nodrošināšanu, un grozījumi Direktīvā 2002/58/EK;

- Privātās dzīves aizsardzības jautājumi, kas saistīti ar e-pasta caurlūkošanas pakalpojumiem;

- ES datu aizsardzības noteikumu piemērošana iekšējām sistēmām ziņošanai par pārkāpumiem grāmatvedības, iekšējās grāmatvedības kontroles, revīzijas un cīņas pret uzpirkšanu banku un finanšu noziegumu jomās;

- “Drošā patvēruma”(Safe Harbour) Privātuma principi;

- Datu aizsardzība un RFID tehnoloģijas;

- Šengenas informatīvā sistēma.[†]

Atrodoties Eiropas Savienības ietvaros, darbs pie dažādiem jautājumiem notiek gan nacionālajā, gan pārnacionālajā līmenī. Kā piemērus varam minēt jautājumus par datu aizsardzību III Pīlāra ietvaros un Šengenas informācijas sistēmas uzraudzības ietvaros, kur darbs norisinājās gan Direktīvas 95/46/EK 29.darba grupas ietvaros, gan Latvijā – izstrādājot un saskaņojot nacionālās pozīcijas un instrukcijas ar Iekšlietu ministriju. Jautājums par datu aizsardzības principu attiecināšanu uz policijas sektoru aktuāls kļuvis terorisma apkarošanas kontekstā. Direktīva 95/46/EK ir attiecināma uz I Pīlāru, kura ietvaros netiek iekļauts policijas sektors, bet gan komerciālā sfēra, brīva preču, pakalpojumu un personu kustība. Kā arī 2006.gadā Datu valsts inspekcija piedalījās starptautiskā pētījumā, veicot auditu personas datu apstrādē veselības apdrošināšanas sektorā.

[†] Papildus informācijai skatīt http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/index_en.htm.

Eiropas Datu aizsardzības institūciju Pavasara konference (Budapešta, Ungārija)

Pavasara konference ir uzskatāma par vienu no svarīgākiem Eiropas Datu aizsardzības komisāru ikgadējiem pasākumiem, kurā piedalās ne tikai pārstāvji no Eiropas Savienības valstīm. Pirmā Pavasara konference notika Hāgā 1991.gadā. 1993.gadā konference notika Parīzē, tad tika pieņemts lēmums šādu konferenci organizēt katru gadu pavasarī. 2006.gada 24. un 25.aprīlī Eiropas Datu aizsardzības institūciju Pavasara konference notika Budapeštā un to organizēja Ungārijas Datu aizsardzības institūcija.

Datu aizsardzība katru gadu saskaras ar dažādiem jauniem izaicinājumiem, kuriem nepieciešama kopēja dalībvalstu pieredze un viedokļu saskaņošana. 2006.gada konferencē skatītie jautājumi atklāja vairākas jaunas, nozīmīgas ar datu aizsardzību saistītas sfēras, kurās datu aizsardzības institūcijas ieņem vienu no galvenajām lomām. Konferences parasti tiek veltītas dažādiem personas datu aizsardzības aspektiem Eiropā, tādēļ konferences dalībnieki ne tikai izskata jautājumus par ES datu aizsardzības normu pielietošanu praksē, bet arī par datu aizsardzības praksi konkrētās valstīs.

Konferences ietvaros īpaša uzmanība tika pievērsta šādiem jautājumiem:

- Personas datu aizsardzība ES Trešā pīlāra ietvaros;
- Radio mikroshēmas (RFID), ģeolokalizācija (ģeolokalizācija – tehnoloģiju inovācija, veids, kā jebkurā vietā, izmantojot satelītraidītājus, noteikt personas atrašanās vietu);
- Ziņotāju sistēmas, lai novērstu naudas atmazgāšanu iestādēs (Whitesblowing schemes), darbības principi;
- Datu aizsardzība vēsturisku un zinātnisku pētījumu mērķiem;
- Datu aizsardzības komisāru efektivitāte;
- Nacionālās veselības datu bāzes, e-veselības kartes (e-card);

- Ģenētiskie dati.

Konferencē tika pieņemta Budapeštas deklarācija, kas paredz, ka apmaiņa ar personas datiem starp tiesībaizsardzības institūcijām ir pieļaujama tikai, ja datu aizsardzības noteikumi nodrošina augstus un harmonizētus datu aizsardzības standartus, kā arī vienotu noteikumu attiecībā uz informācijas pieejas kontroli trūkums nevar radīt situācijas, kad minimālie datu aizsardzības standarti netiktu ievēroti. Iepriekšējā konferencē, kurā tika pieņemta Krakovas deklarācija, izstrādātie likuma instrumenti tika atzīti kā pārāk vispārīgi, lai tos piemērojot radītu efektīvu datu aizsardzības mehānismu likumdošanas sfērā. Konferencē tiek atbalstīta Eiropas Komisijas iniciatīva harmonizēt un izstrādāt vienotus datu aizsardzības noteikumu Trešā pīlāra ietvaros.

Tika pieņemta Rezolūcija par Maķedonijas, Rumānijas un Slovēnijas pārstāvju iekļaušanu Eiropas Datu aizsardzības komisāru konferencē.

2007.gada Pavasara konference notiks Larnakā, ko organizēs Kipras Datu aizsardzības institūcija.

Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu personas datu aizsardzības institūciju vadītāju sanāksme (Bulgārija)

2001.gadā notika pirmā Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu personas datu aizsardzības institūciju vadītāju (pilnvaroto personu) (turpmāk – CAE) sanāksme Varšavā, Polijā. Sanāksmes mērķis ir apmainīties ar aktuālāko informāciju personas datu aizsardzības jomā starp Austrumeiropas un Centrāleiropas datu aizsardzības institūcijām, kā arī savstarpēji rast praktiskus risinājumus dažādām personas datu aizsardzības problēmām. Šo sanāksmju svarīgākais aspekts ir risināt problēmas, kas raksturīgas Eiropas Savienības

jaunajām dalībvalstīm un kandidātvalstīm, lai nodrošinātu adekvātu personas datu aizsardzības līmeni.

Kopš ES 2004.gada 1.maija paplašināšanās, Datu aizsardzības institūciju vadītāji nolēma sadarbību turpināt un organizēt ikgadēju sanākumi, ar mērķi:

- palīdzēt Centrālās un Austrumeiropas valstu datu aizsardzības institūcijām praktisku jautājumu risināšanā;
- rast praktiskus risinājumus Direktīvas 95/46/EK ieviešanā.

2006.gada 24.-26.maijā, Bulgārijā notika astotā CAE sanāksme. Sanāksmē tika izskatīti jautājumi saistībā ar Personu Datu aizsardzības likumdošanu: vārda brīvība, sabiedrības intereses, izmeklēšanas spēki, reģistrācijas jautājumi, e-pārvalde, politiskais mārketingu un partiju biedru datu aizsardzība, pārrobežu personas datu nodošana, video novērošana, sūdzību izskatīšana, tiešā mārketinga problēmas un policijas, muitas un tiesu iestāžu datu bāzes.

2006.gadā CAE sanākumi organizēs Horvātijas Datu aizsardzības institūcija.

Ikgadējā Starptautiskā personas datu aizsardzības uzraudzības institūciju konference „Novērotā sabiedrība?” (Londona, Lielbritānija)

2006.gada 2. un 3.novembrī Londonā, Lielbritānijā notika 28.ikgadējā Starptautiskā datu aizsardzības komisāru konference – „Novērotā sabiedrība?”. Konference ar šādu nosaukumu notika tieši Lielbritānijā – valstī, kurā ir uzstādītas vairāk nekā 4 miljoni videonovērošanas cameras, sabiedrības drošības nodrošināšanai. Londona ir saskārusies ar teroristu organizētajām aktivitātēm, tādēļ rodas nepieciešamība nodrošināt lielāku iedzīvotāju drošību. Datu aizsardzības komisāru uzmanība tika pievērsta aspektam, ka mūsdienās bieži vien indivīds pat nepamana, ka tiek novērots.

Konferences mērķis bija pievērst uzmanību personas datu aizsardzības jautājumiem sabiedrības novērošanas kontekstā, jo tā ierobežo indivīda tiesības uz privātumu. Palielinoties terorisma draudiem, sabiedrība tiek novērota izmantojot dažādas metodes - videonovērošanu, noslodzes datus, bezvadu radioviļņu tehnoloģijas (RFID). Konferencē tika skatīti jautājumi par indivīda brīvību, robežas noteikšanu starp cilvēktiesībām un nepieciešamību veikt sabiedrības novērošanu, informācijas izmantošana valsts sektorā, dzīve novērojošā valstī un datu aizsardzības institūciju loma privātuma nodrošināšanā.

Eiropas Datu aizsardzības institūcijas konferences ietvaros slēgtajā sēdē pieņēma deklarāciju par personas datu aizsardzību III Pīlāra ietvaros. Konferences dalībnieki tika informēti, ka nākamā starptautiskā datu aizsardzības komisāru konference notiks 2007.gadā Kanādā.

Vienotā Eiropola informācijas sistēmas datu uzraudzības institūcija

Eiropola (Europol) izveidošana tika apstiprināta 1992.gada 7.februāra Māstrihtas līgumā par Eiropas Savienību. Eiropols, ar mītņi Hāgā, Nīderlandē, uzsāka ierobežotas operācijas cīņā ar narkotikām 1994.gada 3.janvārī kā Eiropola Narkotiku apkarošanas vienība (EDU). Pakāpeniski tika pievienotas citas svarīgas noziedzības jomas. Kopš 2002.gada 1.janvāra Eiropola uzdevumi tika paplašināti, lai cīnītos ar starptautiskās noziedzības smagiem veidiem, kuri minēti Eiropola konvencijas pielikumā (nelikumīgu narkotiku tirdzniecība, nelikumīgi imigrācijas tīkli, terorisms, nelikumīgu transporta līdzekļu tirdzniecība, cilvēku tirdzniecība, ieskaitot bērnu pornogrāfiju, naudas (Euro) un citu maksāšanas līdzekļu viltošana, naudas atmazgāšana).

Sadarbība šādu jautājumu risināšanā ietver arī informācijas apmaiņu ar fizisko personu datiem un fizisko personu sensitīvajiem datiem, tādēļ Eiropola konvencijā ietvertas normas par fizisko personu datu aizsardzību. Lai uzraudzītu

fizisko personu datu aizsardzības principu ievērošanu Eiropola darbībā, saskaņā ar Eiropola konvenciju tika izveidota Apvienotā Eiropola informācijas sistēmas datu uzraudzības institūcija (neatkarīga institūcija).

Apvienotā Eiropola informācijas sistēmas datu uzraudzības institūcija kontrolē visu Eiropolā pārvaldīto personu datu saturu un izmantošanu, tai ir tiesības veikt pārbaudes Eiropolā. Latviju šajā institūcijā kā pilntiesīgu dalībvalsti kopš 2004.gada septembra pārstāv DVI direktore. Minētās institūcijas sanāksmes notiek ne retāk kā četras reizes gadā. 2006.gada 1.martā Briselē notika Vienotās Eiropola uzraudzības institūcijas (turpmāk - VEUI) 36.sanāksme, kurā tika nozīmēti jaunu pārstāvji Apelācijas komitejai (Kipras un Ungārijas delegāciju pārstāvji), izstrādāta jauna politika attiecībā uz instrukcijām par analītiskajiem darba failiem. Sanāksmē skatīja vēl šādus jautājumus: OASIS struktūras projektu - datu noliktava un Priekšlikumu par Padomes lēmumu attiecībā uz pieeju vīzu informācijas sistēmai caur Eiropolu. VEUI nolēma publicēt gala slēdzienus par katru jautājumu tās Interneta mājas lapā <http://europoljsb.consilium.europa.eu/>.

Vienotā muitas informācijas sistēmas datu uzraudzības institūcija

Eiropas Savienības Vienotā muitas informācijas sistēmas datu uzraudzības iestāde ir neatkarīga institūcija, kas uzrauga Eiropas Savienības Vienoto muitas informācijas sistēmu.

Vienotās muitas informācijas sistēmas mērķis ir veicināt un paātrināt informācijas apmaiņu starp sadarbības institūcijām. Sistēmā ir centrālā datu bāze, kurai var piekļūt tikai Eiropas Savienības dalībvalstis un Eiropas Komisija. Datu bāzē ir tikai tādi dati (ieskaitot personas datus), kas nepieciešami, lai ieviestu ar muitu saistītos noteikumus. Ir skaidri noteikts, kādus personas datus

sistēma šajā nolūkā uzkrāj. Šo datu uzkrāšanai un apstrādei personas datu aizsardzības principi ir saistoši.

Eiropas Savienības dalībvalstu nacionālās datu aizsardzības institūcijas veic uzraudzību par Muitas informācijas sistēmu (MIS), nodrošinot, ka to personas datu izmantošana un apstrāde, kas ievadīti MIS, notiek nepārkāpjot datu subjekta tiesības uz datu aizsardzību. Šī uzdevuma veikšanai ES nacionālās MIS uzraudzības iestādes sadarbojas. 2003.gadā Vienotā muitas informācijas sistēmas uzraudzības iestāde uzaicināja DVI piedalīties šīs institūcijas sanāksmēs novērotāja statusā.

2006.gadā DVI ir izstrādājusi informatīvo ziņojumu par Muitas informācijas sistēmās jautājumiem Latvijā. Saskaņā ar „Konvenciju par informācijas tehnoloģiju izmantošanu muitas vajadzībām, kas izstrādāta, pamatojoties uz līguma par Eiropas Savienību K 3.pantu” 2.pantu Eiropas Savienības dalībvalstis izveido un uztur kopīgu automatizētu informācijas sistēmu atbilstoši muitas vajadzībām (turpmāk tekstā Muitas informācijas sistēma). Latvija saskaņā ar likuma „Par Konvenciju par informācijas tehnoloģiju izmantošanu muitas vajadzībām, kas izstrādāta, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienību K 3.pantu, Līgumu par Konvencijas pagaidu piemērošanu starp noteiktām Eiropas Savienības dalībvalstīm, Protokolu par Eiropas Kopienas Tiesas sniegto Konvencijas iztulkošanu, pieņemot prejudiciālus nolēmumus, kas izstrādāts, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienību K 3.pantu, Deklarāciju par vienlaicīgu minētās Konvencijas un Protokola pieņemšanu un Deklarāciju, kas sniegta saskaņā ar Protokola 2.pantu” (turpmāk tekstā Likums par konvenciju) 1.pantu ir pieņemta un apstiprināta „Konvencija par informācijas tehnoloģiju izmantošanu muitas vajadzībām, kas izstrādāta, pamatojoties uz līguma par Eiropas Savienību K 3.pantu” (turpmāk tekstā Konvencija).

Likuma par konvenciju 3.pants nosaka, ka Konvencijas 17.pantā noteikto personas datu aizsardzības pārraudzību, veic DVI Latvijā fizisko personu datu tiesiskā aizsardzība ir saistīta ar 108.konvencijas ratificēšanu 2001.gada 5.aprīlī un Eiropas Savienības direktīvas pamatnostādņu ieviešanu Fizisko personu datu aizsardzības likumā, kas tika pieņemts 2000.gada 23. martā. Lai tas pilnībā atbilstu Eiropas Savienības prasībām – 1995.gada 24.oktobra Direktīvai Nr. 95/46/EC “Par personas aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un to brīvu apriti”, 2002.gada 24.oktobrī Saeima pieņēma likumu “Grozījumi Fizisko personu datu aizsardzības likumā”. Tādejādi Fizisko personu datu aizsardzības likums tika saskaņots ar Eiropas Savienības un līdz ar to Eiropola personu datu aizsardzības principiem.

Lai uzraudzītu fizisko personu datu aizsardzības principu ievērošanu Muitas informācijas sistēmā, saskaņā ar Konvenciju tika veikta sarakste un organizētas vairākas tikšanās ar Valsts ieņēmuma dienesta atbildīgajām personām.

Kā noteikts Konvencijas 17.panta, katra dalībvalsts ieceļ valsts pārraudzības iestādi, kuras uzdevums ir saskaņā ar attiecīgajiem valsts normatīvajiem aktiem neatkarīgi uzraudzīt, vai ir Muitas informācijas sistēmā glabāto datu apstrāde un izmantošana nav pretrunā ar attiecīgās personas tiesībām.

Lai DVI varētu realizēt savas pārraudzības funkcijas Muitas informācijas sistēmā, DVI ir nepieciešams, saskaņā ar Konvencijas 17.panta pirmo daļu pieeja Muitas informācijas sistēmai, kā arī nepieciešams iegūt Muitas informācijas sistēmas programmatūras darbības aprakstu.

Saskaņā ar Konvencijas 17.panta otro daļu, DVI ir jābūt gatavai sadarboties ar citu Eiropas Savienības dalībvalstu Muitas informācijas sistēmu pārraudzības iestādēm, lai ciešā sadarbībā varētu veikt attiecīgā pieprasījuma pārbaudi.

DVI sadarbībā ar Valsts ieņēmumu dienestu nepieciešams izstrādāt instrukcijas un metodiku, ko izmantos struktūrvienības, gadījumos, kad tiks veikta datu apstrādes pārbaude. Instrukcijas un metodikas izstrādājamas ievērojot Konvencijas un Fizisko personu datu aizsardzības likuma normas.

Realizējot nepieciešamos pasākumus personas datu aizsardzības nodrošināšanai Muitas informācijas sistēmā, galvenā problēmu, ar kuru saskārusies DVI - nav izveidota nacionālās uzraudzības vienība attiecībā uz vienoto Muitas informācijas sistēmu, kā arī DVI pašreizējā kapacitāte var izrādīties nepietiekama, lai veiktu pilnvērtīgas personas datu apstrādes pārbaudes vienotajā Muitas informācijas sistēmā.

Vienotā muitas informācijas sistēmas datu uzraudzības institūciju sanāksmes notiek 4 reizes gadā. 2006.gada sanāksmēs tika skatīti jautājumi par viedokļa projektu par Muitas informācijas sistēmu, Muitas informācijas sistēmas attīstība, pētījums par Muitas informācijas sistēmu, plānotās pārbaudes Muitas informācijas sistēmas darbībā. Latvija ir piedalījusies pētījuma datu sagatavošanā, atbildot par Muitas informācijas sistēmas darbību Latvijā, ko nodrošina Valsts ieņēmumu dienests.

Vienotā Šengenas informācijas sistēmas datu uzraudzības institūcija

Vienotā Šengenas informācijas sistēmas datu uzraudzības institūcija (VŠISDUI) ir neatkarīga institūcija, ar mītni Briselē, Beļģijā, kurā darbojas nacionālo datu aizsardzības institūciju pārstāvji, kā noteikts 1990.gada Konvencijā par Šengenas 1985.gada Līguma ieviešanu (turpmāk tekstā – Šengenas Konvencija).

Institūcijas pastāvēšanas laikā VŠISDUI ir izskatījusi daudzus svarīgus jautājumus un dažos gadījumos tika pieņemts lēmums, kā to nosaka Šengenas

Konvencija – lai uzsvētu nepieciešamās izmaiņas Šengenas informatīvās sistēmas (SIS) vadībā un/vai izceļot nepilnības darbībā.

VŠISDUI ir veikusi vairākus kontroles pasākumus SIS centrālajā tehniskā atbalsta vienībā Strasbūrā, norādot, ka sistēma visumā darbojas atbilstoši, vienlaikus norādot uz pastāvošajām problēmām.

2003.gadā DVI saņēma uzaicinājumu piedalīties šīs uzraudzības institūcijas sanāksmēs līdz Šengenas Konvencijas ratifikācijai novērotāja statusā.

Šengenas informatīvā sistēma ir pastāvējusi kā mehānisms, kas sniedza informāciju Šengenas Konvencijas valstīm. Šī informācija ir saistīta ar personu un preču kustību, kā arī ar informāciju, kas nepieciešama policijas sadarbības nodrošināšanai, kalpojot Šengenas Konvencijā noteiktajiem nolūkiem pēc iekšējo valstu robežu atcelšanas. Eiropas Savienībai paplašinoties tiek izskatīts jautājums par jaunas Šengenas informatīvās sistēmas izveidi – SIS II. Par VŠISDUI darbību tiek apkopoti gada pārskati.

Vienotajās Šengenas informācijas sistēmas uzraudzības institūciju sanāksmēs 2006.gadā tika skatīti šādi jautājumi: SIS II tiesiskā bāze, priekšlikums par jaunām pārbaudēm, SIS II uzraudzība, Šengenas Konvencijas 99.panta pārbaudžu pārskats, priekšlikumi 111. panta praktiskajai izpētei, SIS uzraudzība nacionālā līmenī, datu migrācija no SIS uz SIS II. Papildus informācijai skatīt Vienotās Šengenas informācijas sistēmas datu uzraudzības institūcijas mājas lapu: <http://www.schengen-jsa.dataprotection.org/>.

Šengenas novērtēšanas vizīte

Eiropas Komisijas ekspertu Šengenas novērtēšanas vizīte (Schengen Evaluation Latvia 2006 Data Protection III), norisinājās Rīgā, laika posmā no 2006.gada 19.-20.septembrim.

Novērtēšanas vizītē piedalījās 7 ārvalstu eksperti, kuri novērtēja Latvijas atbilstību datu aizsardzības principiem, kas noteikti Šengenas konvencijā.

Vizītes laikā tika sniegtas prezentācijas šādos jautājumos:

1. Personas datu aizsardzības tiesiskais regulējums un datu subjektu tiesības;
2. Datu uzraudzības institūcija, Datu valsts inspekcijas loma;
3. Sūdzību izskatīšana un uzraudzības funkcijas (pārbaudes), personas datu apstrādes sistēmu audits;
4. Sabiedrības informēšana datu aizsardzības jautājumos;
5. Datu valsts inspekcijas starptautiskā sadarbība;
6. Pieeja un drošība Valsts policijas datubāzēm;
7. Datu aizsardzība policijā;
8. SIRENE Nacionālā biroja personas datu apstrāde un aizsardzība;
9. Datu aizsardzība saistībā ar vīzu izsniegšanu.

Attiecībā uz Datu valsts inspekcijas gatavību nodrošināt Šengenas līguma izpildi, tika akcentēti divi galvenie trūkumi - Datu valsts inspekcijas neatkarības statuss un nepietiekama administratīvā kapacitāte, lai veiktu atbilstošus kontroles pasākumus.

Datu valsts inspekcija 2006.gada novembrī tika izveidota Trešā pīlāra datu uzraudzības daļa, kuras uzdevums ir nodrošināt personas datu aizsardzības prasības trešā pīlāra ietvaros jeb tiesībsargājošo institūciju darbībā. Līdz ar to tiek paredzēts, ka 2007.gadā Datu valsts inspekcija varēs celt kontroles pasākumus efektivitāti.

Sūdzību izskatīšanas darba grupas

1999.gadā Helsinkos, Somijā, notika ikgadējā Eiropas Datu aizsardzību institūciju pavasara konference, kuras ietvaros tika pieņemts lēmums organizēt

semināru, lai salīdzinātu Eiropas datu aizsardzības institūciju praksi sūdzību izskatīšanā. Šāds Eiropas personas datu aizsardzības uzraudzības institūciju ciešākas sadarbības princips izriet no Direktīvas 95/46/EK 28(6) panta, kur noteikta minēto institūciju sadarbība to funkciju pilnvērtīgākai izpildei. Savukārt 2000.gadā Stokholmā, Zviedrijā notika pirmais „Starptautiskais sūdzību izskatīšanas seminārs”, kas tiek rīkots divas reizes gadā un kurā piedalās datu aizsardzības institūciju darbinieki, kuri savā ikdienas darbā izskata sūdzības un, saistībā ar tām, sagatavo lēmumu projektus. Semināra ietvaros darbinieki apmainās ar informāciju par sūdzību izskatīšanu kādā konkrētā jomā. Semināram ir informatīvs raksturs, par semināra darbu tiek ziņots ikgadējā Eiropas Datu aizsardzību institūciju pavasara konferencē.

Laika posmā no 2006.gada 27. līdz 28.martam Madridē, Spānijā notika trīspadsmitā Sūdzību izskatīšanas darba grupas (*Case handling Workshop*) sanāksme, kuras ietvaros tika apskatīti jautājumi, kas ir aktuāli darba grupas dalībnieku dalībvalstīs. Minētajā sanāksmē atkārtoti piedalījās arī DVI pārstāvji. Svarīgākie kārtējā darba grupas sanāksmē skatītie jautājumi:

1. ID numuru izmantošana unikālai identificēšanai personu apliecinošos dokumentos;
2. E-pārvalde;
3. datu aizsardzība darbavietā;
4. komunikāciju stratēģijas;
5. Datu aizsardzība sabiedriskajā sektorā;
6. FOI un datu aizsardzība, vai Datu aizsardzības institūcijas ir gatavas un vēlas uzņemties papildus pienākumus?
7. Datu subjekts un medicīniskie veselības faili;
8. Biometrijas dati (identitāte un ceļojumu dokumenti);
9. Satiksmes datu uzglabāšana;

2006.gada 13. un 14. novembrī Atēnās, Grieķijā notika četrpadsmitā Sūdzību izskatīšanas darba grupas sanāksme, kuras ietvaros tika apskatīti jautājumi, kas ir aktuāli darba grupas dalībnieku dalībvalstīs. Minētajā sanāksmē atkārtoti piedalījās arī DVI pārstāvji. Svarīgākie kārtējā darba grupas sanāksmē skatītie jautājumi:

1. Datu aizsardzības institūciju iniciatīva e-pārvaldes jautājumā;
2. RFID un sabiedriskie pakalpojumi (e-pases, e-biļetes, e-identitāte);
3. valsts mēroga datu bāzes Eiropā;
4. Secinājumi par personisko komunikāciju - sabiedrisko iestāžu sūtījumi pilsoņiem.
5. Videonovērošana publiskām vajadzībām (satiksmes novērošana, datu aizsardzības jautājumi videonovērošanas jomā);
6. Direktīvas 2002/58/EK ieviešana;
7. Finanšu sektors: bankas un kredītinformācijas aģentūras (personu dokumentu kopēšana, banku ievākto datu apjoma analīze, datu nodošana, klientu melnie saraksti un komunikāciju tīkli);
8. Prese, mēdiji un datu aizsardzība.

Eiropas Padomes Konvencijas par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu automātisko apstrādi Konsultatīvās komitejas 22.plenārsēde (Strasbūra, Francija)

Saskaņā ar 2001.gada 5.aprīļa likumu "Par Eiropas Padomes Konvenciju par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu automātisko apstrādi", Latvija ir ratificējusi Eiropas Padomes 1981.gada 28.janvāra konvenciju Nr.108. Konvencijas 18.pantā noteikts, ka pēc konvencijas stāšanās spēkā tiek izveidota Konsultatīvā komiteja (angliski saīsinājumā – T-PD), kurā pārstāvētas visas valstis, kas minētas kā Konvencijas dalībvalstis. Konvencija stājās spēkā

1985.gada 1.oktobrī un no šī datuma regulāri notikušas Konsultatīvās komitejas plenārsēdes. To starplaikos notikušas šīs komitejas darba grupas, kuru uzdevums izvērtēt T-PD izvirzītos prioritāros jautājumus.

Pamatojoties uz 2003.gada lēmumu par nepieciešamību konsolidēt tās aktivitātes datu aizsardzības jomā, kas norisinās Eiropas Padomē, nodrošinot lielāku efektivitāti, tika pārstrukturizētas datu aizsardzības komitejas, panākot vienošanos ar Eiropas Padomes Konvencijas par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu automātisko apstrādi Konsultatīvo komitejas darba grupu izveidot T-PD kā vienotu datu aizsardzības komiteju. Tādēļ 2004.gada T-PD sēde bija pirmā, kuras izskatītie un apstiprinātie dokumenti vairs netiks apspriesti Eiropas Padomes Datu aizsardzības projektu grupas sēdēs, kurās tika aicināti eksperti no visām Eiropas Padomes dalībvalstīm, arī tām, kuras nav parakstījušas vai ratificējušas konvenciju. Vienlaicīgi Eiropas Padomes ietvaros ir izveidota jauna T-PD darba grupa – T-PD-BUR (vai T-PD- birojs), kas sagatavo dokumentu projektus apspriešanai ikgadējās T-PD plenārsēdēs.

Saskaņā ar 22.sēdes darba kārtību, T-PD plenārsēdes galvenie jautājumi 2006.gadā bija: viedokļu apmaiņa par attīstību personas datu aizsardzības jomā, nākamā gada darba programmas projekta izstrāde, pārrobežu datu plūsmas, profilēšana, datu pārciņa nozīmes interpretācija, automātiskās apstrādes nozīmes interpretācija, personas dati un identitāte, datu aizsardzība nodarbinātības jomā, personas piekrišana, tehnoloģisko risinājumu veicināšana attiecībā uz datu aizsardzības problēmām, patērētāju aizsardzības likumdošana, satiksmes un atrašanās vietas dati. Tika izskatīti jautājumi par Eiropas personas datu aizsardzības dienas organizēšanu, pamattiesības uz datu aizsardzību formalizēšana ar atbilstošu Eiropas Padomes instrumentu, progress ziņojums par 108 Konvencijas principu piemērošanu biometrijas datu ievākšanā un apstrādē,

Datu valsts inspekcijas 2006.gada publiskais pārskats

datu aizsardzība un cīņa pret terorismu un OCDE darbs pārrobežu sadarbībā. Par T-PD prezidentu tika ievēlēts Joao Pedro Cabral no Portugāles.

10. Sagatavošanās pasākumi Šengenas Konvencijas prasību ieviešanai

Sagatavošanās pasākumi Šengenas informācijas sistēmas uzraudzībai 2006.gadā bija viena no DVI prioritātēm. Šengenas konvencijas 114.pantā ir noteikts, ka katra valsts nozīmē attiecīgu kontroles iestādi, kura veic neatkarīgu datu bāzes kontroli Šengenas informācijas sistēmas valsts daļā. Datu valsts inspekcijas pienākums nodrošināt šo funkciju ir noteikts likumā „Grozījumi Fizisko personu datu aizsardzības likumā”, kas stāsies spēkā 2007.gada 1.septembrī. Papildu Šengenas konvencijas 109.pantā ir noteikts, ka 114.pantā paredzētā kontroles iestāde (Datu valsts inspekcija), ja to paredz nacionālie likumi (Fizisko personu datu aizsardzības likuma 29.panta ceturtais daļas 7.punkts), lemj par to, vai informācija, ko pieprasa par sevi datu subjekts, ir jāsniedz, un saskaņā ar kādiem nosacījumiem tas jādara.

Saistībā ar minēto 2006.gadā notika aktīva gatavošanās Šengenas novērtēšanas vizītei „Datu aizsardzība” (2006.gada 19. un 20.septembris), kas sevī ietvēra arī pasākumu veikšanu pēc vizītes, kas saistīti ar attiecīgo aktivitāšu nodrošināšanu, lai Latvija izpildītu prasības personas datu aizsardzības jomā, kas saistītas ar atbilstību Šengenas *acquis* Communautaire. Kopējie Datu valsts inspekcijas pasākumi 2006.gadā ietvēra šādas jomas:

1. Likumdošana. Datu valsts inspekcijas pārstāvji piedalījās Šengenas informācijas sistēmas likumprojekta izstrādē, vienlaicīgi izvērtēja Fizisko personu datu aizsardzības likuma normu atbilstību Šengenas konvencijas prasībām. Papildus inspekcija ir piedalījusies Šengenas informācijas sistēmas nodaļas un SIRENE biroja izveides programmas izstrādē, gan Rīcības plāna Šengenas *acquis* īstenošanai likumdošanas jomā izstrādē. Tika izveidota arī Tieslietu ministrijas

darba grupa, kuras uzdevums bija precizēt Fizisko personu datu aizsardzības likuma normas attiecībā uz likuma piemērošanas apjomu saistībā ar Šengenas konvencijas ieviešanu.

2. Datu valsts inspekcijas statuss, t.i. iestādes neatkarība lēmumu pieņemšanā. Konceptijā “neatkarīgo” jeb patstāvīgo iestāžu statusa regulēšanai Datu valsts inspekcija ir iekļauta kā institūcija attiecībā uz kuru būtu nepieciešams risinājums attiecībā uz tās statusu. Kopumā šis jautājums ir skatāms kontekstā ar patreiz izstrādājamiem grozījumiem Satversmē. Līdz 2007.gada 1.janvārim tika izstrādāts arī Datu valsts inspekcijas likumprojekts, kas precizēs Datu valsts inspekcijas statusu.
3. Datu valsts inspekcijas kapacitāte veikt Šengenas konvencijā noteiktās funkcijas. Datu valsts inspekcijai tika piešķirts papildus finansējums Šengenas konvencijas funkciju nodrošināšanai sākot ar 2006.gada 1.novembri (2 papildus štata vietas).
4. Inspekcijas pārbaužu un kontroles pasākumu veikšana un sabiedrības informēšana. 2006.gadā tika izstrādāts arī Datu valsts inspekcijas veicamo pasākumu plāns 2007.gadam, kas nosaka, ka DVI jāveic nepieciešamie grozījumi likumdošanā, lai nodrošinātu patiesu DVI neatkarību, jāpārskata DVI budžetu, lai nodrošinātu funkciju efektīvu izpildi, DVI aktīvāk jāpalīdz datu subjektiem izmantot savas tiesības piekļūt datiem, jākontrolē, lai SIS dati netiktu izmantoti administratīvām vajadzībām un jāpārbauda iespējamie riski, saistībā ar piekļuvi Internetam.

DVI direktore 2006.gadā kā eksperts piedalījās Slovērijas, Čehijas, Slovērijas un Ungārijas Šengenas novērtēšanas vizītēs.

11. Uzticama sertifikācijas pakalpojumu sniedzēja akreditācija

Datu valsts inspekcijas viena no prioritātēm 2006.gadā bija uzticama sertifikācijas pakalpojuma sniedzēja akreditācija saskaņā ar Elektronisko dokumentu likumā noteikto, lai Latvijā varētu uzsākties valsts un pašvaldību iestāžu līmenī apmaiņa ar elektroniskajiem dokumentiem, kas parakstīti ar drošu elektronisko parakstu. Datu valsts inspekcijā tika saņemts VAS „Latvijas Pasts” iesniegums un likumā noteiktie dokumenti. Inspekcija akreditācijas procesā tos izvērtēja un 2006.gada septembrī VAS „Latvijas Pasts” tika akreditēts kā uzticams sertifikācijas pakalpojumu sniedzējs.

VAS „Latvijas Pasts” pēc akreditācijas saņemšanas uzsāk droša elektroniskā paraksta ieviešanu Latvijā. Valsts iestādēm, organizācijām, komersantiem un fiziskām personām tas atvieglo darba un sadzīvisko dzīvi, ekonomējot laiku un citus resursus. Elektroniskais paraksts ir elektroniskais Es jeb saīsinājumā "EME" - identitātes apliecinājums elektroniskajā vidē. E-paraksts sniedz iespēju parakstīt dokumentus elektroniskajā vidē, kuriem ir līdzvērtīgs juridiskais aspekts ar ierastajiem, uz papīra veidotajiem dokumentiem. E-paraksta viedkartei ir plašs pielietojums - to var izmantot, lai saņemtu banku pakalpojumus, parakstītu dokumentus valsts iestādēm un slēgtu citus darījumus. Detalizētu informāciju par e-parakstu, tā darbības principiem un izmantošanas iespējām meklējiet interneta mājas lapā: www.e-me.lv.

12. Pasākumi Datu valsts inspekcijas „neatkarības” statusa nodrošināšanai

Viena no 2006.gada DVI prioritātēm bija iestādes „neatkarības” vai „patstāvības” statusa nodrošināšana, atbilstoši Direktīvas 95/46/EK prasībām. 2000.gada 20.aprīlī spēkā stājās Fizisko personu datu aizsardzības likums saistībā ar nepieciešamību ieviest Latvijā Eiropas Savienības Eiropas Parlamenta un Eiropas Padomes 1995.gada 24.oktobra direktīvu Nr.95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un to brīvu apriti. Direktīvas 95/46/EK 28.pants nosaka, ka uzraudzības iestādes tām uzticēto pienākumu izpildē darbojas pilnīgi neatkarīgi. Iestāde nekādā ziņā nevar būt funkcionāli padota valdībai, taču arī tiesiskā pārraudzība varētu būt pretrunā ar šo direktīvas noteikumu. Vienlaikus direktīva paredz, ka pret šīs iestādes "apgrūtinājošiem lēmumiem" attiecīgajam subjektam ir tiesības griezties tiesā. Latvijā iestādes tiesības griezties tiesā pret citas iestādes lēmumu pagaidām nav paredzētas.

Fizisko personu datu aizsardzības likuma 29.pants nosaka, ka „personas datu aizsardzības uzraudzību veic Datu valsts inspekcija, kas atrodas Tieslietu ministrijas pārraudzībā, darbojas neatkarīgi un patstāvīgi, izpildot normatīvajos aktos noteiktās funkcijas, pieņem lēmumus un izdod administratīvos aktus saskaņā ar likumu.” DVI ir valsts pārvaldes iestāde, kuras funkcijas, tiesības un pienākumus nosaka likums. DVI vada direktors, kuru ieceļ amatā un atbrīvo no amata Ministru kabinets pēc tieslietu ministra priekšlikuma. DVI lēmumus var pārsūdzēt tiesā. Eiropas Komisija atzīst, ka Latvija nav izpildījusi Direktīvas 95/46/EK 28.panta 1.daļas prasību attiecībā uz funkcionālo neatkarību.[‡]

[‡] Direktīvas 95/46/EK 28.panta 1.daļa: “Katra dalībvalsts paredz to, ka viena vai vairākas valsts iestādes ir atbildīgas par noteikumu, ko dalībvalstis pieņemušas saskaņā ar šo direktīvu, piemērošanas pastāvīgu kontroli tās teritorijā. Šīs iestādes tām uzticēto pienākumu izpildē darbojas pilnīgi neatkarīgi.”

Direktīvas 95/46/EK pilns teksts atrodams Datu valsts inspekcijas interneta mājas lapā. [Http://www.dvi.gov.lv](http://www.dvi.gov.lv).

2004.gadā DVI uzsāka realizēt Phare 2002 Twinning projektu "Datu valsts inspekcija", kura vispārējais mērķis bija stiprināt DVI administratīvo kapacitāti, lai ieviestu Eiropas Savienības *acquis communautaire* prasības attiecībā uz personas datu aizsardzību. Viens no projekta uzdevumiem bija izstrādāt nepieciešamos grozījumus normatīvajos aktos, lai nodrošinātu Direktīvas 95/46/EK 28.panta 1.daļas prasības, kas nosaka, ka personas datu uzraudzības iestādes darbojas pilnīgi neatkarīgi. Projekts tika īstenots laika posmā no 2004.gada 15.septembrim līdz 2005.gada 15.septembrim.

Ministru kabinets 2005.gada 18.maijā atbalstīja Konceptiju neatkarīgo jeb patstāvīgo iestāžu statusa regulēšanai, kurā minēts, ka nepieciešams Datu valsts inspekciju izņemt no Ministru kabineta padotības sistēmas, jo datu aizsardzības iestāde, kas kontrolē datu aizsardzības ievērošanu valsts iestādēs, nevar būt padota Ministru kabinetam arī no institucionālās loģikas viedokļa, lai izvairītos no situācijas, ka "kontrolētājs ir padots kontrolējamam". Tāpat Ministru kabinets 2006.gada 3.novembrī apstiprināja Tieslietu ministrijas darbības stratēģiju 2007.–2009.gadam, kurā noteikts, ka Datu valsts inspekcija jāpārveido par pastāvīgu iestādi 2007.gadā (25.tabula „Darbības spējas uzlabošanas pasākumi” 1.pasākums). Arī Šengenas novērtēšanas secinājumos Datu aizsardzības sadaļā ir minēts, ka Latvijai ir jāstiprina datu uzraudzības institūcijas neatkarība.

Saistībā ar minēto 2006.gadā tika izstrādāts Datu valsts inspekcijas likumprojekts, kura mērķis ir noteikt Inspekcijas tiesisko statusu, funkcijas un uzdevumus, kā arī kārtību, kādā Inspekcija pilda likumā noteiktās funkcijas un uzdevumus, lai varētu pilnvērtīgi realizēt indivīdu privātuma aizsardzību attiecībā uz personas datiem un veicināt valsts vai pašvaldības institūciju informācijas pieejamību iedzīvotājiem.

11. Budžets un tā izlietojums

Saskaņā ar likumu „Par valsts budžetu 2006.gadam” DVI budžetu 2006.gadā veidoja Tieslietu ministrijas budžeta programma „Datu aizsardzība”.

Piešķirtā finansējuma ietvaros DVI nodrošināja funkcijas, kas noteiktas Fizisko personu datu aizsardzības likumā, Elektronisko dokumentu likumā, Informācijas atklātības likumā un Informācijas sabiedrības pakalpojumu likumā.

DVI finansējumu veido trīs ieņēmumu avoti:

- Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem;
- Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi.
- Ārvalstu finanšu palīdzība;

Kopējais budžeta līdzekļu izlietojums un rādītāju izpilde 2006.gadā un to salīdzinājums ar iepriekšējo gadu apkopots 2.tabulā.

2.tabula – Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (latos)

Nr.p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	486747	373908	315767
1.1.	dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem	286704	305349	305340
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	600	1800	600
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	199443	66759	9827
2.	Izdevumi (kopā)	486746	373908	315767

Datu valsts inspekcijas 2006.gada publiskais pārskats

2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	343407	357908	299767
2.1.1	subsīdijas un dotācijas, tai skaitā iemaksas starptautiskajās organizācijās	0	0	0
2.1.2	pārējie uzturēšanas izdevumi	343407	357908	299767
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	143339	16000	16000

12. Personāla izglītošana un kvalifikācijas celšana

21.gadsimtā daudz tiek runāts par publiskā sektora kvalitātes celšanu, valsts ilgspējīgu attīstību gan teorētisku, gan praktisku aprindās. Latvijā ir izstrādāts Nacionālais attīstības plāns 2007.-2013.gadam, ar mērķi sekmēt līdzsvarotu un ilgspējīgu valsts attīstību un nodrošināt Latvijas konkurētspējas paaugstināšanu citu valstu vidū. Tajā noteikts, ka valsts izaugsmes mērķim jābūt ikvienam Latvijas iedzīvotājam saprotamam un rosinošam. Izraugoties zināšanas par valsts attīstības noteicošo resursu, cilvēks kā zināšanu radītājs un nesējs kļūst par galveno attīstības virzītājspēku un ieguvēju.[§] Ņemot vērā minēto, DVI plāno turpināt darbu arī 2007.gadā darbinieku zināšanu līmeņa celšanai un kapacitātes paaugstināšanai.

2006.gadā DVI darbā ar personālu uzmanība tika pievērsta darbinieku motivēšanas un noturēšanas politikai, jo personāls ir vissvarīgākais resurss DVI mērķu sasniegšanai. DVI 2006.gadā vidējais štata vienību skaits bija 23, no tiem 13 valsts civildienesta ierēdņi un 10 – darbinieki. Štata vietu aizpildījums – 78%, vairāk kā divus gadus DVI strādā 55% darbinieku. Savukārt 50% no DVI struktūrvienību vadītājiem savu karjeras izaugsmi ir veidojuši DVI. Vidēji nodarbinātas 14 sievietes un 9 vīrieši.

DVI strādājošo darbinieku iedalījums pēc vecuma:

20.- 25.g.v. – 9 darbinieki;

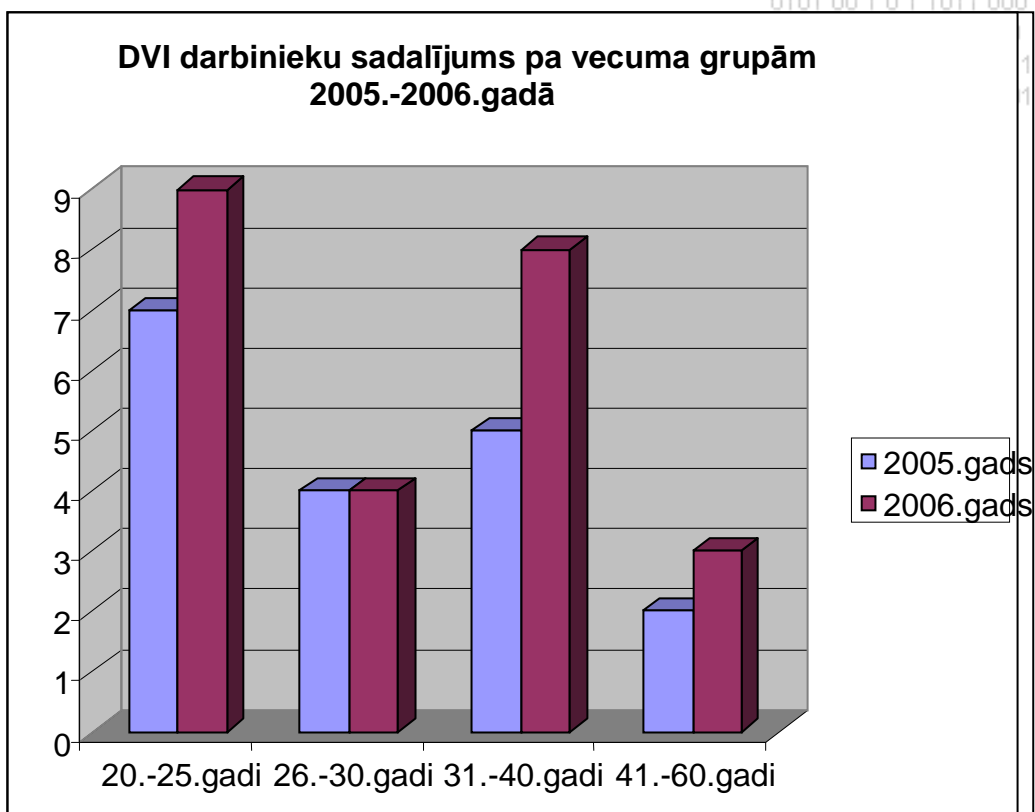
26.-30g.v. - 4 darbinieki;

31.-40.g.v. – 7 darbinieki;

41.-60.g.v. – 3 darbinieki.

Salīdzinājumā ar 2005.gadu, darbinieku vidējais vecums joprojām ir 30 gadi. Nedaudz ir pieaudzis darbinieku skaits vecuma grupā no 20.-25.gadiem, kā arī vecumā no 31.-40.gadiem (skatīt grafiku 63.lp.)

[§] Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2007.-2013.gadam. (6 -9 lp) *Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija*. [Http://www.rapl.gov.lv](http://www.rapl.gov.lv).

2006.gadā Latvijā publiskajā sektorā bija novērojama salīdzinoši liela kadru manība, kas DVI sasniedza 34,7%. Darbinieki kā iemeslu visbiežāk minēja neapmierinošo atalgojuma līmeni. Situācija uzlabojās 2006.gada oktobrī, kad DVI tika piešķirts papildus finansējums darbinieku atalgojumam.

Augstākā izglītība bija 83% no DVI strādājošo un maģistra grāds 18% DVI darbinieku. DVI savā personālpolitikā orientējas uz attīstību un snieguma vadību, tādēļ atbalsta darbinieku studijas. 2006.gadā 2 no DVI darbiniekiem par maģistra darba tēmu izvēlējās jautājumus, kas saistīti ar personālvadību un publiskās pārvaldes specifiku. Vairāki darbinieki savus kursa un bakalaura darbus veltīja personas datu aizsardzības jomai. Kopš 2004.gada DVI piedāvā studentiem mācību prakses iespējas, kas vērtēamas par pozitīvu aspektu, jo ļauj pilnveidoties ne tikai studentiem, bet arī DVI darbiniekiem saskatīt ar datu aizsardzību un informācijas atklātības saistītos jautājumus no citas perspektīvas.

DVI kā publiskās pārvaldes institūcija sastopas ar mainīgās sociālās vides izaicinājumiem un prioritātēm, jauniem attīstības virzieniem datu aizsardzības un informācijas atklātības jomā, kā arī sabiedrības vēlmi vairāk iesaistīties publiskās pārvaldes lēmumpieņemšanas procesā, saņemt kvalitatīvākus pakalpojumus. Tādēļ ir būtiski novērtēt paveikto un izvērtēt darbinieku sniegumu ar mērķi to uzlabot un pilnveidot. 2006.gadā notika ikgadējā ierēdņu vērtēšana un otro gadu – darbinieku vērtēšana. Vērtēšanas mērķis bija paaugstināt srādājošo kvalifikāciju, norādot uz jomām, kurās vēl nepieciešama papildu izglītošanās, kā arī plānojot karjeras izaugsmi DVI. Tika novērtēti 7 ierēdņi un 8 darbinieki (kārtējais novērtējums), 6 darbinieku novērtējuma periods iekrīt 2007.gadā.

DVI darbinieki tiek motivēti papildināt savas iegūtās zināšanas, ņemot vērā darbinieku esošo izglītību, jau apgūtās zināšanas un veicamā amata pienākumu izpildei papildus nepieciešamās zināšanas. No DVI strādājošajiem 35% apmeklēja lekciju kursus vai piedalījās izglītojošās programmās, 30% studēja, t.sk. doktorantūrā, 17% lasīja lekcijas par datu aizsardzības un informācijas atklātības jautājumiem. 2006.gadā viens DVI darbinieks piedalījās TAIEX (Tehniskās palīdzības un informācijas apmaiņas instruments) rīkotajā seminārā kā lektors Istanbulā, Turcijā par datu aizsardzību elektroniskās komunikācijas kontekstā. Semināra mērķauditorija bija valsts un pašvaldību institūciju pārstāvji.

2006.gadā DVI darbinieki apmeklēja šādus Valsts administrācijas skolas un citu mācību iestāžu rīkotos kursus: Valsts pārvaldes iekārtas likums, Administratīvais process iestādē, Personas datu aizsardzība, Ievads tiesību sistēmā (ārējie normatīvie akti), Elektroniskie dokumenti, Profesionālā lietvedība, Iestādes arhīva darba organizācija, Lietvedība un normatīvo aktu vadības kvalitātes vadības sistēmā, Laika menedžments, Nacionālo, Eiropas Savienības un starptautisko tiesību saskare, Publiskā runa, sarunu un sapulču vadīšana, Iekšējā kontrole, Administratīvās tiesas un tiesvedība, Valsts pārvaldes iekārtas likums: iekšējie normatīvie akti, Etiķete un protokols - veiksmīgu

darījuma attiecību veidošana un uzturēšanai, Telefonsarunas angļu valodā, Psihosociālās labklājības veicināšana darba vietā, Ierēdņa darbības novērtējums, Tiesiekās pārmaiņas publisko iepirkumu jomā - Publisko iepirkumu likums, 2006.gada pārskata sagatavošanas kārtība valsts iestādē, Efektīva rakstiskā komunikācija, Ierēdņa profesionālā ētika.

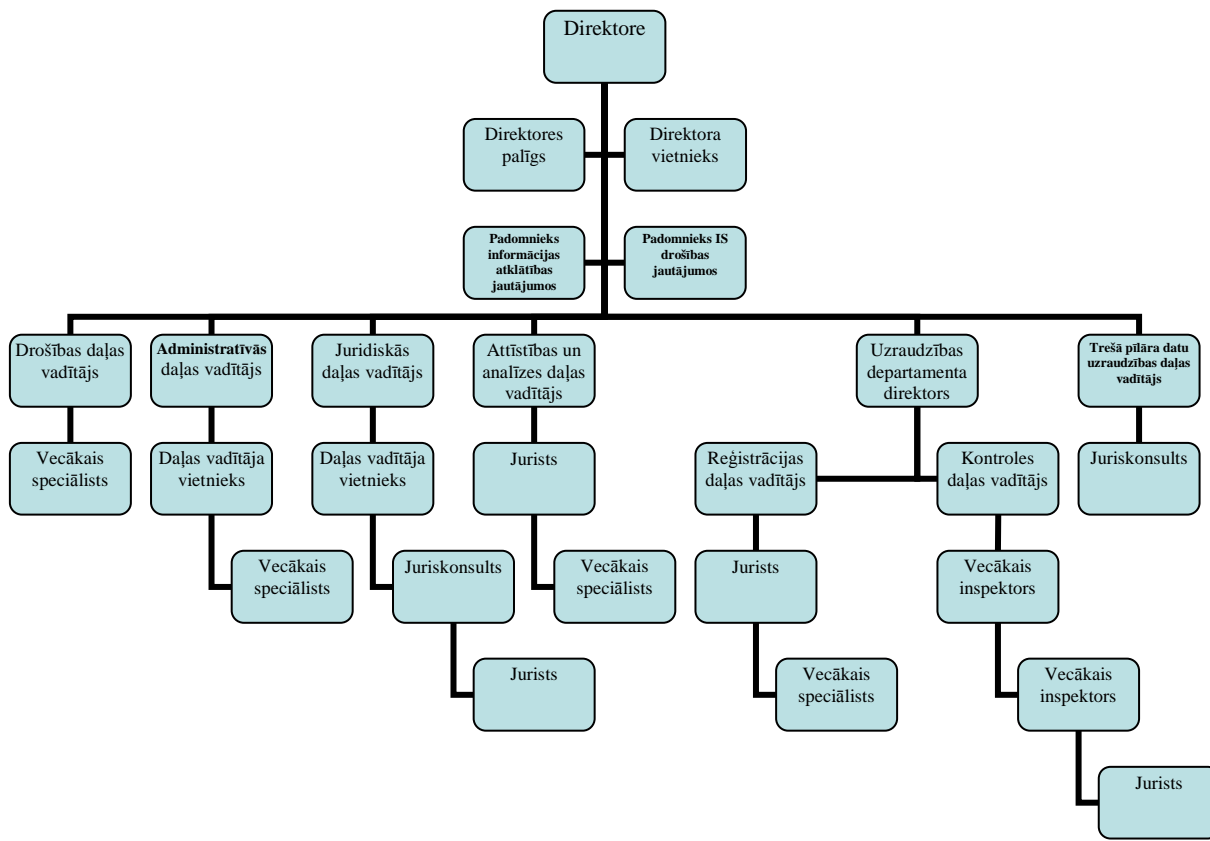
Zināšanu papildināšanai un pieredzes pilnveidei 39% DVI darbinieku piedalījās semināros, konferencēs ārvalstīs. Kopš 2006.gada DVI dažādu struktūrvienību darbinieki organizē seminārus saviem kolēģiem, tādejādi daloties savās zināšanās un nodrošinot informācijas apmaiņu. Savukārt, lai veicinātu jauno darbinieku iesaistīšanu kolektīvā, DVI tiek izmantots mentorings - pieredzējušākie DVI darbinieki palīdz jaunajiem kolēģiem, dodot padomus un daloties pieredzē. Pieredze liecina, ka šāda pieeja motivē jaunus darbiniekus izpildīt uzticētos darba pienākumus un iejusties darba vidē.

Datu valsts inspekcijas struktūras reorganizācija

Lai optimizētu DVI iekšējās darba organizācijas sistēmu un uzlabotu struktūrvienību funkciju labāku koordināciju un izpildi, 2006.gadā tika veikta DVI struktūras reorganizācija – Drošības daļa tika izslēgta no Uzraudzības departamenta, izveidotas atsevišķas Uzraudzības departamenta struktūrvienības – Reģistrācijas daļa un Kontroles daļa, štata vienība, kā arī izveidota jauna struktūrvienība - Trešā pīlāra datu uzraudzības daļa, lai nodrošinātu Šengenas acquis prasību ieviešanu.

DVI struktūras shēma ar štata vietām

Datu valsts inspekcija

13. 2007.gadā veicamie nozīmīgākie uzdevumi un plānotie pasākumi

1. Nodrošināt garantēto tiesību privātuma jomas respektēšanu, nodrošināt pilnvērtīgu personas datu aizsardzības uzraudzību, atbilstoši likuma un ES prasībām:

- Palielināt sistēmu reģistrācijas skaitu;
- Palielināt personas datu apstrādes sistēmas pārbažu skaitu;
- Informēt datu apstrādātājus par sistēmu auditu. Veicināt valsts un pašvaldību institūciju informētību par pienākumu veikt personas datu apstrādes sistēmu iekšējos auditus.
- Palielināt valsts un pašvaldību personas datu apstrādes sistēmās veikto auditu skaitu;
- Akreditēt personas datu apstrādes sistēmu auditorus;
- Pārbaudīt galvenā apstrādātāja izveidotu komisiju, kas iznīcina gēnu donora personas datus, audu paraugus, DNS aprakstus un veselības stāvokļa aprakstus, kā arī piedalīties attiecīgās komisijas darbā (MK noteikumi Nr.694, 10.08.2004);
- Nodrošināt uzraudzību par personas datu aizsardzības prasību ievērošanu Eiropas transportlīdzekļu un vadītāja apliecību informācijas sistēmā (EUCARIS);
- Izstrādāt MK noteikumu projektu "Personas datu aizsardzības speciālistu apmācības kārtība" un izstrādāt personas datu aizsardzības speciālista apmācību procedūru;
- Izveidot personas datu aizsardzības speciālistu reģistru;
- Izstrādāt personas datu apstrādes reģistrācijas procedūru;

- Izstrādāt MK noteikumu projektu "Noteikumi par līguma par personas datu nodošanu uz valstīm, kas nenodrošina datu aizsardzības pakāpi, kas atbilst attiecīgajai Latvijā spēkā esošajai pakāpei, nosacījumiem";
- Izstrādāt apmācību programmu par personas datu aizsardzības jautājumiem;
- Izstrādāt rekomendācijas personas datu aizsardzības jomā;

2. Veicināt informācijas atklātības jomu:

- Iniciēt sadarbības projekta izstrādi un īstenošanu informācijas atklātības jomā;
- Sagatavot analītisku izvērtējumu par informācijas atklātības uzraudzību Eiropā;
- Sagatavot uzziņu koncepcijas izstrādei par informācijas atklātības politikas īstenošanu;
- Izstrādāt apmācību programmu par informācijas atklātības jautājumiem;
- Koordinēt un uzraudzīt Informācijas atklātības likuma ieviešanu un nodrošināt vienotu informācijas atklātības principa ieviešanu visās valsts institūcijās.

3. Pilnveidot personas datu aizsardzības noteikumu ieviešanu valsts un pašvaldību institūcijās, kā arī privātajā sektorā:

- Precizēt Fizisko personu datu aizsardzības likuma normas saistībā ar ES tiesību normu pārņemšanu, nodrošinot likumprojekta ieviešanu, kā arī izstrādājot normatīvo aktu par datu nodošanu uz trešajām valstīm;
- Izstrādāt DVI tiesisko regulējumu atbilstoši Satversmes grozījumiem par neatkarīgo iestāžu statusu;

- Īstenot sistemātisku valsts pārvaldes un tiesu sistēmas darbinieku apmācību par personas datu aizsardzību un informācijas atklātību.
 - Nodrošināt Latvijas pievienošanās 1981.gada 28.janvāra Konvencijas par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu automātisko apstrādi (ETS Nr.108) Papildus protokolam;
4. Nodrošināt Šengenas informācijas sistēmas ieviešanas uzraudzību;
- Izstrādāt DVI pārbaūžu plānu attiecībā uz iestādēm, kurām paredzēta pieeja Šengenas informācijas sistēmai;
 - Ieviest pārbaūžu plānu attiecībā uz iestādēm, kurām paredzēta pieeja Šengenas informācijas sistēmai;
 - Izstrādāt informatīvo bukletu par datu subjekta tiesībām piekļūt saviem datiem 3.pīlāra jomā, veikt bukleta drukāšanu un izplatīšanu.
5. Veicināt personas datu aizsardzības noteikumu iekļaušanu nozaru normatīvajos aktos, kā arī dažādu speciālu nozaru rekomendāciju izstrādi:
- Izstrādāt rekomendācijas datu apstrādei videonovērošanas jomā, darba civiltiesisko attiecību jomā un medicīnas un veselības aprūpes jomā.
6. Uzlabot sabiedrības izpratni par personas datu aizsardzības nozīmi, uzdevumiem un mērķiem:
- Izstrādāt sabiedrības informēšanas plānu 2007.gadam;
 - Veicināt sabiedrības informētību par personas datu aizsardzības jautājumiem ar masu mediju starpniecību;
 - Organizēt pasākumus Eiropas personu datu aizsardzības dienas ietvaros.

7. Tieslietu sistēmas stratēģiskās attīstības nodrošināšana;
 - Datu valsts inspekcijas darbības stratēģijas 2007.- 2009.gadam izstrāde un ieviešana.

8. Sniegt visaptverošu un skaidru informāciju un rekomendācijas attiecībā uz personas datu aizsardzības jautājumiem:
 - DVI iekšējo normatīvo aktu izdošana;
 - Izstrādāt vienotu kārtību iekšējo normatīvo aktu izdošanā un saskaņošanā, izvērtēt patreiz pieņemtos Datu valsts inspekcijas iekšējos normatīvos aktus un veikt attiecīgās administratīvās prakses korekcijas;
 - Veikt kārtējo personu datu apstrādes sistēmas riska analīzi un ieviest nepieciešamos drošības pasākumus;
 - Izstrādāt Datu valsts inspekcijas informācijas sistēmu attīstības plānu.

9. Uzlabot un palielināt kontroles, uzraudzības politiskas un procedūru efektivitāti:
 - Izstrādāt kontroles procedūru dokumentāciju jeb DVI lietu izskatīšanas instrukciju.

10. Izstrādāt procedūras, kas nodrošina uzraudzības funkciju veikšanu saskaņā ar Elektronisko sakaru likumu;
 - Nodrošināt nevēlama komerciāla paziņojuma sūtīšanas aizlieguma (SPAM) uzraudzību.

11. Nodrošināt nacionālo "pirmā" un "trešā" pīlāra uzraudzības funkciju izpildi:

- Nodrošināt Šengenas Acquis Communautaire prasību ieviešanu Latvijas tiesiskajā regulējumā;
- Pilnveidot fizisko personu datu aizsardzības sistēmu, nodrošinot DVI gatavību Šengenas informācijas sistēmas un Eiropola informācijas sistēmas uzraudzības veikšanai;
- Vienotās muitas informācijas sistēmas (VMI) ieviešanas un tās atbilstības kontrole FPDAL un ES prasībām;

12. Pārveidot DVI par pastāvīgu iestādi;

- Datu valsts inspekcijas likumprojekta izstrāde;

13. Uzlabot un stiprināt līdzdalību Direktīvas 95/46/EK 29.panta Darba grupas ietvaros, un citās starptautiskās konferencēs un sanāksmēs;

14. Uzlabot sadarbību ar citām starptautiskajām datu aizsardzības institūcijām;

15. Uzraudzīt personas datu nodošanu uz trešajām valstīm;

16. Atbalstīt un veicināt DVI personāla apmācības un attīstību:

- Atbilstoši DVI attīstībai, veikt iekšējo vadības kontroli atbilstoši noteiktajiem daļu nolikumiem un amatu aprakstiem.